

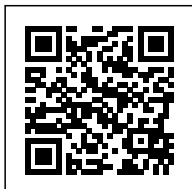
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

855/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 153/1994 Sb.,
o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších
předpisů, a další související zákony**

Zástupce předkladatele: předseda vlády
Doručeno poslancům: 30. června 2016 v 15:22

V l á d n í n á v r h

Z Á K O N

ze dne 2016,

**kterým se mění zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky,
ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Č Á S T P R V N Í

Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

Čl. I

Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 290/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 80/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 250/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 254/2012 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 186/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 219/2015 Sb. a zákona č. 51/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 12 odstavec 1 zní:

„(1) Činnost zpravodajských služeb podléhá kontrole vlády, Poslanecké sněmovny a Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky (dále jen „orgán nezávislé kontroly“). Rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb stanoví tento nebo zvláštní zákon.“

2. V § 12 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 až 4, které znějí:

„(2) Poslanecká sněmovna vykonává kontrolu činnosti zpravodajských služeb prostřednictvím svých k tomuto účelu zřízených zvláštních kontrolních orgánů.

(3) Orgán nezávislé kontroly vykonává na základě podnětu některého ze zvláštních kontrolních orgánů kontrolu zákonnosti činnosti zpravodajské služby v oboru její působnosti na území České republiky, včetně kontroly dodržování základních práv

a svobod.

(4) Kontrolní řád se na kontrolu prováděnou vládou, zvláštními kontrolními orgány nebo orgánem nezávislé kontroly nepoužije.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 5.

3. Za § 12 se vkládají nové § 12a až 12i, které znějí:

„§ 12a

(1) Zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen „zvláštní kontrolní orgán“) se skládá ze 7 členů. Členem zvláštního kontrolního orgánu může být pouze poslanec Poslanecké sněmovny.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahuje se na jednání zvláštního kontrolního orgánu a na práva a povinnosti jeho členů přiměřeně zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

§ 12b

(1) Členové zvláštního kontrolního orgánu mohou vstupovat do objektů Úřadu pro zahraniční styky a informace v doprovodu ředitele tohoto úřadu nebo jím pověřeného příslušníka Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(2) Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace předkládá zvláštnímu kontrolnímu orgánu

- a) statut Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- b) návrh rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- c) písemná zadání úkolů uložených vládou nebo prezidentem republiky,
- d) podklady potřebné ke kontrole plnění rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace a
- e) vnitřní předpisy Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(3) Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace předkládá zvláštnímu

kontrolnímu orgánu na jeho požádání

- a) zprávu o činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- b) souhrnnou informaci obsahující zaměření a počet případů a věcí, v nichž je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, s výjimkou případů a věcí, u nichž by poskytnutí takové informace mohlo ohrozit důležitý zájem sledovaný Úřadem pro zahraniční styky a informace,
- c) počet případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, ve kterých je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, a
- d) zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, a to pouze ve věcech a případech, ve kterých Úřad pro zahraniční styky a informace svou činnost již ukončil.

(4) Zvláštní kontrolní orgán není oprávněn zasahovat do personálních pravomocí vedoucích příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a nahrazovat jejich řídicí činnost.

§ 12c

(1) Má-li zvláštní kontrolní orgán za to, že činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace nezákonně omezuje nebo poškozují práva a svobody osob nebo že došlo k vyzrazení utajovaných informací z činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, je oprávněn požadovat od ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace potřebné vysvětlení.

(2) Každé porušení zákona příslušníky Úřadu pro zahraniční styky a informace, které zvláštní kontrolní orgán zjistí při své činnosti, je povinen oznámit řediteli Úřadu pro zahraniční styky a informace a nejvyššímu státnímu zástupci.

§ 12d

Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům zvláštního kontrolního orgánu

podle zákona se nevztahuje na případy, kdy zvláštní kontrolní orgán podává oznámení podle § 12c odst. 2. Skutečnosti, o nichž se členové zvláštního kontrolního orgánu dozvědí při výkonu své funkce, oznamují v míře nezbytné pro dosažení účelu kontroly podle tohoto zákona.

§ 12e

(1) Orgán nezávislé kontroly se skládá z 5 členů, kteří jsou na návrh vlády voleni Poslaneckou sněmovnou na dobu 5 let. Vláda Poslanecké sněmovně navrhne vždy nejméně dvojnásobný počet osob, než je počet obsazovaných míst v orgánu nezávislé kontroly. Nikdo nemůže být členem orgánu nezávislé kontroly více než dvakrát za sebou. Funkce člena orgánu nezávislé kontroly je veřejnou funkcí.

(2) Členem orgánu nezávislé kontroly může být pouze ten, kdo

- a) je státním občanem České republiky,
- b) dosáhl věku 40 let,
- c) získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo
  1. v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
  2. studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě 1 na základě mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, nebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice, a
- d) je držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné.

(3) Členem orgánu nezávislé kontroly nemůže být ten, kdo byl v posledních 3 letech příslušníkem nebo zaměstnancem bezpečnostního sboru České republiky, vojákem z povolání nebo zaměstnancem ozbrojených sil České republiky.

(4) Funkce člena orgánu nezávislé kontroly je neslučitelná s výkonem úřadu prezidenta republiky a s funkcí člena vlády, náměstka člena vlády, poslance, senátora,

poslance Evropského parlamentu, soudce nebo člena orgánu územního samosprávného celku nebo s postavením příslušníka nebo zaměstnance bezpečnostního sboru České republiky, vojáka z povolání nebo zaměstnance ozbrojených sil České republiky.

(5) Člen orgánu nezávislé kontroly je při výkonu své funkce nezávislý a při svém rozhodování je vázán pouze právním řádem České republiky; je povinen svou funkci vykonávat nestranně, v mezích svého oprávnění a zdržet se při jejím výkonu všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v jeho nestrannost, zejména se nesmí nechat ovlivnit zájmy politických stran nebo hnutí, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky.

(6) V čele orgánu nezávislé kontroly stojí jeho předseda, jehož funkční období trvá 1 rok. Předsedou orgánu nezávislé kontroly je postupně člen orgánu nezávislé kontroly v pořadí podle věku počínaje nejstarším členem; předsedou orgánu nezávislé kontroly nemůže být ten, kdo jím byl v posledních 4 letech.

(7) Orgán nezávislé kontroly je usnášeníschopný, jsou-li jednání přítomni alespoň 4 jeho členové. K rozhodnutí orgánu nezávislé kontroly je třeba většiny hlasů.

§ 12f

(1) Člen orgánu nezávislé kontroly se ujímá své funkce složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny. Člen orgánu nezávislé kontroly složí slib do 30 dnů ode dne svého zvolení.

(2) Slib člena orgánu nezávislé kontroly zní: „Slibuji na svou čest a svědomí, že svou funkci budu vykonávat nezávisle a nestranně, v souladu s ústavním pořádkem a s ostatními zákony a že budu chránit zákonnost a neporušitelnost práv osob.“.

(3) Slib člena orgánu nezávislé kontroly je složen, jestliže po přečtení slibu prohlásí člen orgánu nezávislé kontroly „Slibuji!“ a podepíše se na úředním záznamu o složení slibu. V úředním záznamu o složení slibu musí být uvedeno datum a místo složení slibu.

(4) Nesloží-li člen orgánu nezávislé kontroly slib ve lhůtě stanovené v odstavci 1,

odmítne-li jej složit nebo složí-li slib s výhradou, hledí se na něho, jako by nebyl zvolen.

(5) Funkce člena orgánu nezávislé kontroly zaniká dnem

- a) následujícím po dni, kdy uplyne jeho funkční období,
- b) pozbytí některého z předpokladů potřebných pro výkon funkce,
- c) zahájení výkonu funkce neslučitelné s funkcí člena orgánu nezávislé kontroly podle § 12e odst. 4,
- d) nabytí právní moci rozsudku, kterým byl odsouzen za úmyslný trestný čin nebo kterým byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- e) nabytí právní moci rozhodnutí o schválení narovnání, kterým bylo zastaveno jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin,
- f) nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo podmíněně zastaveno jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin,
- g) nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pro úmyslný trestný čin,
- h) zániku platnosti osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, pokud zánik jeho platnosti nenastal doručením nového osvědčení fyzické osoby pro stejný stupeň utajení nebo pokud nebyl uplatněn postup pro vydání nového osvědčení fyzické osoby, které nahrazuje původní v případě jeho odcizení nebo ztráty, poškození nebo změny některého z údajů v něm obsažených podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací, nebo
- i) následujícím po dni, kdy bylo předsedovi Poslanecké sněmovny doručeno písemné prohlášení člena orgánu nezávislé kontroly, že se funkce vzdává.

(6) Nastane-li některý z důvodů zániku funkce člena orgánu nezávislé kontroly uvedených v odstavci 5 písm. b) až h), informuje o tom člen orgánu nezávislé kontroly písemně bez zbytečného odkladu předsedu Poslanecké sněmovny.

(7) Předseda Poslanecké sněmovny informuje o uvolnění místa člena orgánu nezávislé kontroly písemně bez zbytečného odkladu předsedu vlády. Vláda předloží Poslanecké sněmovně návrhy na obsazení uvolněného místa člena orgánu nezávislé kontroly bez zbytečného odkladu. Volbu na uvolněné místo člena orgánu nezávislé kontroly uskuteční Poslanecká sněmovna do 90 dnů ode dne doručení návrhů vlády.

§ 12g

(1) Orgán nezávislé kontroly je při výkonu své kontrolní činnosti oprávněn požadovat od zpravodajské služby všechny potřebné informace o její činnosti, které souvisejí s prováděnou kontrolou.

(2) Zpravodajská služba není povinna orgánu nezávislé kontroly předat informaci, která by mohla

- a) zmařit účel probíhající akce; zpravodajská služba takovou informaci nepředá pouze s předchozím souhlasem předsedy vlády,
- b) odhalit totožnost příslušníků zpravodajské služby vykonávajících zpravodajskou činnost,
- c) odhalit totožnost osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby,
- d) ohrozit jiné osoby, jejichž bezpečnost je v důležitém zájmu zpravodajské služby, nebo
- e) porušit požadavky zpravodajské služby cizí moci na nepředání utajované informace třetí straně.

(3) Má-li orgán nezávislé kontroly za to, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, je oprávněn vyžadovat od ředitele příslušné zpravodajské služby potřebná vysvětlení.

(4) Orgán nezávislé kontroly vypracuje na základě provedené kontroly činnosti zpravodajské služby písemnou zprávu, z níž bude zřejmé, zda v konkrétním případě bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasaženo do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon a jakým způsobem. Písemnou zprávu zašle orgán nezávislé kontroly tomu ze zvláštních kontrolních orgánů, který dal orgánu nezávislé kontroly podnět ke kontrole zpravodajské služby, a dále též řediteli zpravodajské služby, jejíž činnost byla předmětem kontroly. Závěr orgánu nezávislé kontroly o tom, zda bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasaženo do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon, se zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Zjistí-li orgán nezávislé kontroly při prováděné kontrole, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, navrhne příslušnému řediteli zpravodajské služby, předsedovi vlády nebo

příslušnému členu vlády, aby přijali opatření nezbytná k odstranění nedostatků. Každé podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem zpravodajské služby, které orgán nezávislé kontroly zjistí při prováděné kontrole, je povinen oznámit nejvyššímu státnímu zástupci.

(6) Orgán nezávislé kontroly provádí kontrolu činnosti zpravodajské služby vždy s vědomím ředitele příslušné zpravodajské služby.

(7) Členové orgánu nezávislé kontroly jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvědí při výkonu své funkce. Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po ukončení členství v orgánu nezávislé kontroly. Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům orgánu nezávislé kontroly se nevztahuje na případy, kdy orgán nezávislé kontroly podává oznámení podle odstavce 5. Členové orgánu nezávislé kontroly mohou být zbaveni povinnosti zachovávat mlčenlivost pouze usnesením Poslanecké sněmovny.

§ 12h

(1) Členovi orgánu nezávislé kontroly náleží paušální částka ve výši 20 000 Kč měsíčně.

(2) Zaměstnavatel poskytne členovi orgánu nezávislé kontroly po dobu výkonu činnosti v orgánu nezávislé kontroly pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu. Státnímu zaměstnanci se poskytne po dobu výkonu činnosti v orgánu nezávislé kontroly služební volno, za které přísluší plat. Omezení rozsahu poskytování pracovního volna uvedené v § 201 odst. 3 zákoníku práce nebo služebního volna podle § 104 odst. 1 zákona o státní službě se pro tento případ nepoužije.

§ 12i

(1) Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti orgánu nezávislé kontroly plní jeho sekretariát zařazený v Kanceláři Poslanecké sněmovny.

(2) Vedoucího sekretariátu orgánu nezávislé kontroly jmenuje a odvolává vedoucí

Kanceláře Poslanecké sněmovny.

(3) Podrobnosti o postavení zaměstnanců sekretariátu orgánu nezávislé kontroly stanoví statut, který vydává vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny.

(4) Orgán nezávislé kontroly podává zvláštním kontrolním orgánům jednou ročně zprávu o své činnosti.

(5) Podrobná pravidla jednání orgánu nezávislé kontroly a podobu zpráv o jeho činnosti stanoví jednací řád.“.

4. V § 13a odst. 1 se text „a 13“ nahrazuje textem „až 13“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Činnost zpravodajských služeb uskutečněná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona kontrole Orgánem nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky nepodléhá.
2. Po prvním zvolení všech členů Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky určí předseda Poslanecké sněmovny losem délku funkčního období jeho jednotlivých členů tak, aby 2 osoby vykonávaly funkci člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky po dobu 3 let, 2 osoby vykonávaly funkci člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky po dobu 4 let a 1 osoba vykonávala funkci člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky po dobu 5 let.
3. Orgán nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky zahájí svou činnost dnem následujícím po dni, ve kterém složil slib poslední z jeho členů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu

Čl. III

Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 224/1994 Sb., zákona č. 58/1995 Sb., zákona č. 236/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 442/2000 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 127/2002 Sb., zákona č. 282/2002 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 23/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 255/2012 Sb. a zákona č. 78/2015 Sb., se mění takto:

1. V § 10 se na konci textu odstavce 7 doplňují slova „, a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky“.
2. V § 12 se na konci textu odstavce 8 doplňují slova „, a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o státním zastupitelství

Čl. IV

Varianta I

V § 24 odst. 6 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění zákona č. 14/2002 Sb. a zákona č. 192/2003 Sb., se slova „a činnosti v“ nahrazují slovy „, činnosti v“ a za slovo „Parlamentu“ se vkládají slova „,a činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky“.

Varianta II

Zákon č. .../2016 Sb., o státním zastupitelství, se mění takto:

1. V § 5 odst. 7 se za slovo „úřadů“ vkládají slova „, činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky“.
2. V § 6 odst. 1 písm. c) se za slovo „celků“ vkládají slova „, činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky“.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018.

Důvodová zpráva

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Obecná část

Účelem návrhu zákona je upravit rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb České republiky a posílit kontrolu všech tří zpravodajských služeb České republiky (tj. Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenského zpravodajství) tím, že parlamentní kontrole mají nově podléhat všechny zpravodajské služby České republiky. Kontrola zpravodajských služeb má být do jisté míry sjednocena tím, že bude nově zřízen zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pro kontrolu Úřadu pro zahraniční styky a informace. Návrhem zákona se dále zavádí dvouúrovňový systém kontroly zpravodajských služeb. Vedle zvláštních kontrolních orgánů (první úrovně) Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (již vytvořených pro Bezpečnostní informační službu a pro Vojenské zpravodajství a nově navrhovaného pro Úřadu pro zahraniční styky a informace) bude zřízen i od vlády a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky odvozený expertní kontrolní orgán (druhé úrovně), tj. Orgán nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky (dále jen „orgán nezávislé kontroly“), složený z důvěryhodných, bezpečnostně prověřených a veřejností respektovaných osob, jehož kontrole budou podléhat všechny tři výše uvedené existující zpravodajské služby České republiky.

Nové pojetí mechanismu kontroly zpravodajských služeb v první řadě vychází ze základních premis obsažených jak v Programovém prohlášení vlády, tak i v Koaliční smlouvě, a také z dosavadních zkušeností se stávajícím systémem kontroly zpravodajských služeb podle současné právní úpravy.

Vláda se ve svém Programovém prohlášení zavázala, že *„posílí parlamentní kontrolu zpravodajských služeb České republiky, a proto předloží návrh zákona, který stanoví rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb Parlamentem ČR; zákon bude vycházet ze zásady,*

že parlamentní kontrole musí podléhat všechny zpravodajské služby České republiky; zákon též zavede dvoustupňový systém kontroly, proto bude kromě zřízení kontrolních orgánů v Poslanecké sněmovně ČR zřízen i od Parlamentu ČR odvozený expertní kontrolní orgán složený z důvěryhodných, bezpečnostně prověřených a veřejností respektovaných občanů“.

V období setrvalých a v mnoha směrech sílících bezpečnostních hrozeb (mezinárodní terorismus, organizovaný zločin, masová migrace, hrozby mající původ v kyberprostoru atd.) se posilují oprávnění zpravodajských služeb, která jsou potřebná pro získávání informací v jejich působnosti, důležitých pro předcházení projevům těchto hrozeb (například v roce 2015 byla přijata právní úprava přiznávající zpravodajským službám oprávnění pro přístup k informacím uchovávaným Generálním finančním ředitelstvím, bankami a k údajům v databázích účastníků veřejně dostupné telefonní služby). Posilování oprávnění zpravodajských služeb vyvolává potřebu rozšíření mimoexekutivních kontrolních mechanismů činnosti zpravodajských služeb prostřednictvím dalšího, na výkonné moci nezávislého kontrolního orgánu, který bude zákonem povolán posuzovat zejména podezření z neoprávněného zásahu zpravodajských služeb do ústavně garantovaných práv a svobod. Návrh zákona se předkládá se záměrem napomoci k rovnovážnému vztahu mezi invazivními oprávněními zpravodajských služeb a odpovídajícími nástroji pro kontrolu jejich činnosti.

Právní úprava obsažená v navrhovaném zákoně se váže k těmto právním předpisům:

- zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů,

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a
- zákon č. .../2016 Sb., o státním zastupitelství.

1. Zhodnocení platné právní úpravy

V současné době je právní úprava zpravodajských služeb České republiky a jejich kontroly obsažena ve třech právních předpisech, a to v:

- zákoně č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákoně č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, a
- zákoně č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů.

V obecné rovině je kontrola zpravodajských služeb České republiky upravena v § 12 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, a to tak, že činnost zpravodajských služeb podléhá kontrole vlády a Parlamentu a že rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb Parlamentem stanoví zvláštní zákon.

V případě Bezpečnostní informační služby je to pak zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, který kontrolu její činnosti upravuje v části třetí (§ 18 až 21). Ustanovení § 18 odst. 1 stanoví, že kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby vykonává Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgán. Kontrolní orgán se skládá ze sedmi členů. Členem kontrolního orgánu může být pouze poslanec Poslanecké sněmovny.

Obdobně je tomu i v případě Vojenského zpravodajství, jehož činnost a kontrola je upravena zákonem č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, a to v části páté (§ 21 až 24). Podle § 21 tohoto zákona kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství vykonává Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgán. Kontrolní orgán se skládá ze sedmi členů a členem kontrolního orgánu může být pouze poslanec Poslanecké sněmovny.

Jedinou zpravodajskou službou, jejíž činnost, a tedy ani kontrolu neupravuje „zvláštní“ zákon, je Úřad pro zahraniční styky a informace, v jehož případě je toliko v zákoně č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, obsažena ne příliš rozsáhlá právní úprava kompetencí tohoto Úřadu, který je rozpočtově podřazen pod Ministerstvo vnitra.

Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, pak v § 47 upravuje pravidla pro vytváření komisí Poslanecké sněmovny s tím, že Poslanecká sněmovna může ze svých poslanců a dalších osob, které nejsou poslanci, zřizovat stálé nebo dočasné komise a stanovit jim v rámci své působnosti úkoly. Předsedou komise je vždy poslanec, kterého volí Sněmovna. Poslanec, který je členem vlády, nemůže být členem komise. Pro činnost a jednání komisí se užije přiměřeně ustanovení o činnosti a jednání výborů.

Na základě výše uvedených zákonů Poslanecká sněmovna zřídila jednak stálou komisi pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby a jednak stálou komisi pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství.

Současná právní úprava nenarušuje zákaz diskriminace a nemá rozdílné dopady na muže a ženy.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Hlavním principem navrhované právní úpravy je posílení kontroly zpravodajských služeb, a to jak na úrovni Poslanecké sněmovny, tak na úrovni expertního orgánu, tj. orgánu nezávislé kontroly.

Navrhuje se novelou zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zavést takzvaný dvojúrovňový systém kontroly činnosti zpravodajských služeb. Kontrolu činnosti zpravodajských služeb v takzvané první úrovni budou, tak jako dosud, vykonávat zvláštní kontrolní orgány Poslanecké sněmovny, v takzvané druhé úrovni pak nově vytvořený kontrolní orgán volený na návrh vlády Poslaneckou sněmovnou a složený z osob stojících mimo Poslaneckou sněmovnu (tj. orgán nezávislé kontroly). Záměrně je v důvodové zprávě užíván pojem „dvojúrovňovost“ tak, aby nevznikla mylná domněnka, že se jedná o „stupně“ ve smyslu správního nebo soudního

řízení, kdy by rozhodnutí orgánu takzvané první úrovně přezkoumával na základě podaného opraveného prostředku orgán takzvané druhé úrovně, ale tak, že orgán nezávislé kontroly jako kontrolní orgán takzvané druhé úrovně bude svou kontrolní činnost vykonávat pouze v zákonem vymezených případech a toliko na základě podnětu některého ze zvláštních kontrolních orgánů (takzvané první úrovně).

Zvláštní kontrolní orgány vykonávají kontrolu činnosti příslušné zpravodajské služby v průběhu volebního období Poslanecké sněmovny pravidelně, přičemž zákon nespojuje výkon jejich kontrolní činnosti s podmínkou podání vnějšího podnětu. Naproti tomu orgán nezávislé kontroly bude činný pouze v jednotlivých případech a jeho konkrétní kontrolní činnost bude vyvolána podnětem zvláštního kontrolního orgánu. Z takto založené věcné a časové rozdílnosti v působeníh vertikálně rozlišených orgánů pro kontrolu činnosti zpravodajských služeb vyplývá i odlišný rozsah a skladba oprávnění obou typů kontrolních orgánů. Oprávnění zvláštních kontrolních orgánů a orgánu nezávislé kontroly jsou stanovena tak, aby dostatečně a zároveň v nezbytné míře sloužila k dosažení účelu příslušné úrovně kontroly činnosti zpravodajské služby.

Zcela nově by v takzvané první úrovni měly podléhat kontrole Poslanecké sněmovny všechny zpravodajské služby České republiky. Vedle Bezpečnostní informační služby a Vojenského zpravodajství, které již nyní kontrole Poslanecké sněmovny podléhají a u kterých by kontrola jejich činnosti i nadále probíhala podle dosavadních pravidel, by měl kontrole Poslaneckou sněmovnou nově podléhat také Úřad pro zahraniční styky a informace.

Takzvaná první úroveň kontroly činnosti zpravodajských služeb bude v zásadě odpovídat dosavadní právní úpravě obsažené v zákoně č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, resp. v zákoně č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů. I nadále ji tedy bude vykonávat Poslanecká sněmovna, která si k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgány. Nově zvláštnímu kontrolnímu orgánu Poslanecké sněmovny bude podléhat též činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace. V tomto smyslu se tedy navrhuje novelizovat zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace by tedy měla vykonávat Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřídí zvláštní kontrolní orgán. Zvláštní kontrolní

orgán se bude skládat, stejně jako v případě Bezpečnostní informační služby a Vojenského zpravodajství, ze sedmi členů. Členem zvláštního kontrolního orgánu bude moci být pouze poslanec Poslanecké sněmovny. Návrh zákona upravuje oprávnění zvláštního kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace a jeho členů, respektive povinnosti ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace, a to obdobně jako je tomu v případě již existující právní úpravy zvláštních kontrolních orgánů pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby a Vojenského zpravodajství.

V takzvané druhé úrovni bude kontrolu činnosti zpravodajských služeb vykonávat orgán nezávislé kontroly, který bude společný pro všechny zpravodajské služby České republiky, tedy jak pro Bezpečnostní informační službu a Vojenské zpravodajství, tak i pro Úřad pro zahraniční styky a informace. Tento takzvaný druhý stupeň kontroly dosud platná právní úprava nezná, a navrhuje se tedy nově zavést. Orgán nezávislé kontroly má být pětičlenný. Členové tohoto nově koncipovaného kontrolního orgánu budou na návrh vlády voleni Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky na dobu 5 let. Orgán nezávislé kontroly by sice měl být stálý, s uvedeným funkčním obdobím svých členů, ale k činnosti bude povolávaný pouze ad hoc (tedy toliko v případě kvalifikovaného podnětu podle navrhovaného zákona). Orgán nezávislé kontroly bude, a to výlučně na základě podnětu některého ze zvláštních kontrolních orgánů (parlamentní kontroly), provádět kontrolu dodržování základních práv a svobod a zákonů zpravodajskou službou při výkonu její působnosti. Orgán nezávislé kontroly bude při své kontrolní činnosti oprávněn požadovat všechny potřebné informace o činnosti zpravodajské služby, které souvisejí s prováděnou kontrolou, s výjimkou těch, které navrhovaný zákon výslovně vyloučí. Výsledkem činnosti orgánu nezávislé kontroly bude písemná zpráva adresovaná tomu zvláštnímu kontrolnímu orgánu (parlamentní kontroly), který orgánu nezávislé kontroly dal podnět ke kontrole zpravodajské služby, z níž bude zřejmé, zda v konkrétním případě bylo či nebylo činností zpravodajské služby protiprávně zasazeno do základních práv a svobod nebo byl či nebyl porušen zákon a pokud ano, tak jakým způsobem. Kontrole orgánu nezávislé kontroly bude podléhat činnost zpravodajských služeb prováděná toliko na území České republiky, nikoliv v zahraničí.

Předkládaným návrhem zákona se mění tyto právní předpisy:

- zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů,

- zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. .../2016 Sb., o státním zastupitelství.

Zahraniční právní úprava je ve vztahu k navrhované právní úpravě irelevantní, neboť tak, jako je v cizích státech různě upraveno postavení zpravodajských služeb, jsou různě upraveny i jejich kontrolní mechanismy.

Přijetí navrhované právní úpravy nebude mít z povahy věci žádné dopady, které by byly v rozporu s principem zákazu diskriminace, ani nemá rozdílné dopady na muže a ženy.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Navrhovaná právní úprava poskytne komplexní úpravu kontroly zpravodajských služeb Poslaneckou sněmovnou. Pokud by nedošlo k přijetí nové právní úpravy, přetrvával by i nadále nežádoucí právní stav, podle něhož kontrole Poslanecké sněmovny nepodléhají všechny zpravodajské služby, ale toliko jen dvě, a z kontroly Poslaneckou sněmovnou je zcela vyňat Úřad pro zahraniční styky a informace. Zároveň je posilován expertní prvek nezávislosti v kontrole zpravodajských služeb tím, že je nově konstruován orgán nezávislé kontroly, který může provádět kontrolu zpravodajských služeb na základě podnětu zvláštních kontrolních orgánů tvořených poslanci Poslanecké sněmovny. Z tohoto pohledu je tedy žádoucí, aby byla přijata nová právní úprava, která kontrolu činnosti zpravodajských služeb nejen (díky novému zvláštnímu kontrolnímu orgánu v takzvané první úrovni) sjednotí, ale zavedením orgánu nezávislé kontroly jako zcela nového kontrolního orgánu takzvané druhé úrovně i posílí.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s právními akty Evropské unie, neboť právo Evropské unie činnost zpravodajských služeb a jejich kontrolu neupravuje a ponechává je v působnosti národního zákonodárství.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh zákona předpokládá oproti stávající právní úpravě vznik nových finančních dopadů toliko pro státní rozpočet, které jsou níže uvedené. Návrh zákona by neměl mít dopady na ostatní veřejné rozpočty ani na podnikatelské prostředí České republiky. Návrh zákona by neměl mít sociální dopady, a to ani dopady na rodiny a na specifické skupiny obyvatel, včetně osob sociálně slabých, osob se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Konečně by návrh zákona neměl mít ani dopady na životní prostředí.

7.1. Zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace

Návrhem zákona se zavádí nový zvláštní kontrolní orgán (parlamentní kontroly) ve vztahu k Úřadu pro zahraniční styky a informace. Tímto kontrolním orgánem bude sedmičlenný zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny, tj. s nejvyšší pravděpodobností stálá komise pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, která bude

obdobou stálé komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby a stálé komise pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství.

S ohledem na zkušenost se složením výše uvedených stálých komisí lze usuzovat, že sedmičlenný zvláštní kontrolní orgán bude mít jednoho předsedu, popřípadě jednoho místopředsedu a zbytek budou tvořit členové zvláštního kontrolního orgánu.

Podle § 8 zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, náleží poslanci plat určený z platové základny platovým koeficientem ve výši 1,08. Platový koeficient poslance se předsedovi komise pak podle písmene c) téhož paragrafu zvyšuje o 0,44.

Podle § 3 odst. 2 výše uvedeného zákona se plat určí jako součin platové základny a platového koeficientu stanoveného v závislosti na odpovědnosti a náročnosti vykonávané funkce, přičemž podle § 3 odst. 2 platová základna pro představitele (tj. i pro poslance) činí od 1. ledna do 31. prosince kalendářního roku 2,75násobek (podle speciální úpravy obsažené v § 3a však činí platová základna pro představitele pro rok 2018 2,5násobek – předložený návrh zákona má nabýt účinnosti 1. ledna 2018) průměrné nominální měsíční mzdy fyzických osob v nepodnikatelské sféře dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok. Výši platové základny pro příslušný kalendářní rok vyhláší Ministerstvo práce a sociálních věcí ve Sbírce zákonů sdělením. Plat se zaokrouhluje na 100 Kč nahoru.

Nárůst platu předsedy zvláštního kontrolního orgánu pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace (tj. oproti základnímu platu poslance, který by jinak pobíral, kdyby nebyl předsedou komise) lze vyjádřit jako součin platové základny 2,75násobku, resp. 2,5násobku, průměrné nominální měsíční mzdy fyzických osob v nepodnikatelské sféře dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok *(ve vztahu k roku 2018, kdy by měla nabýt účinnosti právní úprava obsažená v předloženém návrhu zákona, není dosud průměrná nominální měsíční mzda fyzických osob v nepodnikatelské sféře za rok 2016 známa)* a platového koeficientu nad rámec základního platu 0,44.

Obecně tak lze nárůst platu předsedy zvláštního kontrolního orgánu pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace pro kalendářní rok vyjádřit matematickým vzorcem takto:

$0,44$ (zvýšený koeficient) $\times$ $2,75$ (2,5 platová základna) $\times$ PNNM (průměrná nominální měsíční mzda za předminulý kalendářní rok) $\times$ 12 měsíců

Činnost dalších šesti členů zvláštního kontrolního orgánu by neměla přinést další dopady na státní rozpočet.

7.2. Orgán nezávislé kontroly

Funkce člena orgánu nezávislé kontroly nemůže být z podstaty věci vykonávána „amatérsky“, nýbrž na profesionální úrovni. Relativně přísné nastavení pravidel neslučitelnosti by mělo vytvořit předpoklady pro minimalizaci střetu zájmů. Současně však vyvolá nutnost toto omezení náležitě finančně kompenzovat.

Jak je již uvedeno výše, orgán nezávislé kontroly by sice měl být stálý, s uvedeným funkčním obdobím svých členů, ale k činnosti bude povolávaný pouze ad hoc, tedy pokud k tomu v konkrétní věci dá podnět některý ze zvláštních kontrolních orgánů jako kontrolní orgán takzvané první úrovně.

Členům orgánu nezávislé kontroly má podle navrhované právní úpravy náležet měsíční paušální částka ve výši 20 000 Kč bez ohledu na to, zda skutečně vykonají nějakou kontrolní činnost, teprve v případě povolávání k plnění úkolů orgánu nezávislé kontroly jim bude náležet za skutečně vykonanou kontrolní činnost náhrada platu nebo mzdy za výkon veřejné funkce, pokud jiný zákon nestanoví specifickou úpravu. Tato paušální částka bude podléhat dani z příjmů ze závislé činnosti, neboť paušální částka není osvobozena od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Z této paušální částky se bude rovněž odvádět pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na zdravotní pojištění, neboť se nejedná o náhradu výdajů poskytovaných procentem z platové základny představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům, která se nezahrnuje do vyměřovacích základů na zmíněná pojistná (viz § 5 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb.,

o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a § 3 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění).

Náklady na každoměsíční paušální částku náležející všem pěti členům orgánu nezávislé kontroly dohromady lze pro kalendářní rok vyjádřit matematickým výpočtem takto:

$$20\ 000\ \text{Kč} \times 5\ \text{osob} \times 12\ \text{měsíců} = 1\ 200\ 000\ \text{Kč}$$

Pokud jde o náhradu platu nebo mzdy za výkon veřejné funkce v případě povolání k plnění konkrétního úkolu orgánu nezávislé kontroly, která bude náležet za skutečně vykonanou činnost, lze být i jen přibližné náklady státního rozpočtu stěží odhadnout. Nelze totiž ani odhadovat, jak často vůbec bude činnost orgánu nezávislé kontroly aktivována. Lze však odhadovat, že činnost orgánu nezávislé kontroly bude méně četná než činnost zvláštních kontrolních orgánů (parlamentní kontroly), které jsou aktivní v řádu jednotek případů ročně.

V případě členů orgánu nezávislé kontroly, kteří jsou v pracovněprávním nebo služebním vztahu ke státu, a jejichž mzda je tudíž vyplácena ze státního rozpočtu, nepřinese náhrada jejich mzdy žádný zvýšený dopad na státní rozpočet.

Další dopady na státní rozpočet nese činnost sekretariátu orgánu nezávislé kontroly, zejména se jedná o plat členů sekretariátu orgánu nezávislé kontroly, zřízení režimového pracoviště pro nakládání s utajovanými informacemi a podobně.

Vzhledem k tomu, že v současné době nelze odhadnout ani četnost zasedání, která však budou zřejmě spíše méně častá, ani jejich délku a ani personální složení orgánu nezávislé kontroly, nelze dopady na státní rozpočet přesněji kvantifikovat.

Veškeré výdaje spojené s aplikací navrženého zákona budou uhrazeny v rámci výdajů Poslanecké sněmovny, které jsou jí stanoveny příslušnými rozpočtovými dokumenty.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Pokud jde o ochranu soukromí a osobních údajů, lze s ohledem na náplň činnosti orgánu nezávislé kontroly usuzovat, že návrh právní úpravy přinese zlepšení v nakládání zpravodajských služeb s osobními údaji.

Jak vyplývá z předchozích částí návrhu, má orgán nezávislé kontroly provádět kontrolu dodržování základních práv a svobod a zákonů zpravodajskou službou při výkonu její působnosti.

Na základě rozhodovací činnosti orgánu nezávislé kontroly tak lze očekávat korekci případně nevhodné praxe, ať už bude systémová či individuální, zpravodajských služeb v oblasti nakládání s osobními údaji.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh zákona je svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat, a nevytváří podmínky pro korupční jednání.

Korupční riziko je minimalizováno zejména tím, že kontrolní činnost zvláštního kontrolního orgánu jako kontrolního orgánu takzvané první úrovně bude vykonávat komise složená z poslanců zastupující zpravidla všechny poslanecké kluby a kontrolní činnost orgánu nezávislé kontroly bude vykonávat expertní kontrolní orgán složený z důvěryhodných, bezpečnostně prověřených a veřejností respektovaných osob.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Realizace navrhovaného zákona bude mít dopady na bezpečnost státu. Cílem návrhu zákona totiž je zkvalitnění kontroly zpravodajských služeb, které se jako zvláštní prvky bezpečnostního systému České republiky podílejí na zajišťování její bezpečnosti a bezpečnosti jejich obyvatel.

Zvláštní část

K části první – Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

K bodu 1

Navrhuje se přeformulovat v § 12 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, odstavec 1, který upravuje vymezení orgánů, které kontrolují činnost zpravodajských služeb. Vedle dosavadní kontroly prováděné vládou a zvláštními kontrolními orgány zřizovanými Poslaneckou sněmovnou se zavádí i zcela nový orgán nezávislé kontroly jako (kontrolní) orgán svého druhu stojící mimo moc výkonnou i zákonodárnou. Působení v tomto orgánu nelze v žádném ohledu považovat za výkon funkce ve veřejné správě. Rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb mají stanovit nejen jako dosud zvláštní zákony (tedy v případě Bezpečnostní informační služby § 18 až 21 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a v případě Vojenského zpravodajství § 21 až 24 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů), ale i nově zákon o zpravodajských službách (a to právě nově vytvořenými kontrolními orgány, tedy jednak zvláštním kontrolním orgánem pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace a jednak orgánem nezávislé kontroly).

K bodu 2

Do § 12 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, se navrhuje vložit nové odstavce 2 až 4, jejichž smyslem je konkretizovat odstavec 1 a zejména uvést, jak Poslanecká sněmovna kontroluje zpravodajské služby a za jakých podmínek vykonává svou kontrolní činnost orgán nezávislé kontroly.

Poslanecká sněmovna má vykonávat kontrolu činnosti zpravodajských služeb prostřednictvím zvláštních kontrolních orgánů, které k tomuto účelu zřizuje. Těmito zvláštními kontrolními orgány jsou jednak již stávající zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby podle § 18 odst. 1 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství podle § 21 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství,

jednak předloženým návrhem zákona nově zřizovaný zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Orgán nezávislé kontroly se aktivuje výlučně na základě podnětu některého z výše uvedených tří zvláštních kontrolních orgánů (parlamentní kontroly) a jeho úkolem je toliko provádět kontrolu zákonnosti výkonu činnosti zpravodajských služeb, tedy dodržování základních práv a svobod a zákonů zpravodajskou službou v oboru její působnosti na území České republiky. Oborem působnosti se přitom rozumí působnost zpravodajských služeb vymezená v § 5 zákona č. 153/1994 Sb. Předmětem kontroly zpravodajských služeb orgánem nezávislé kontroly tak má být toliko výkon jejich působnosti (veřejné moci), nikoliv veškerá činnost zpravodajských služeb. Kontrole orgánem nezávislé kontroly tak nebude podléhat činnost nevrchnostenská, jako je typicky hospodářská činnost zpravodajských služeb při nakládání s jejich majetkem.

Dále se vylučuje použití kontrolního řádu v případě kontroly prováděné vládou, zvláštními kontrolními orgány a orgánem nezávislé kontroly, obdobně jako to platí již nyní v případě zvláštního kontrolního orgánu pro Bezpečnostní informační službu podle § 18 odst. 3 věty druhé zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a v případě zvláštního kontrolního orgánu pro Vojenské zpravodajství podle § 21 odst. 3 věty druhé zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů. Cílem této právní úpravy je upřesnění vztahu kontrolního řádu ke kontrole zpravodajských služeb zvláštním kontrolním orgánem Poslanecké sněmovny a orgánem nezávislé kontroly. Vzhledem k tomu, že působnost kontrolního řádu je pojata velmi široce a z textu zákona vyplývá, že pokud by zákon v konkrétních případech nestanovil jinak, vztahoval by se i na kontrolní orgány Parlamentu a orgán nezávislé kontroly, je nezbytné z důvodu vyloučení pochybností výslovně stanovit, že na kontrolu zpravodajských služeb zvláštním kontrolním orgánem Poslanecké sněmovny se použije v případě Bezpečnostní informační služby jako dosud zvláštní právní úprava kontroly obsažená v části třetí zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, a v případě Vojenského zpravodajství jako dosud zvláštní právní úprava kontroly obsažená v části páté zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, a v případě Úřadu pro zahraniční styky a informace a pro kontrolu prováděnou orgánem nezávislé kontroly právě nově navrhovaná kontrolní oprávnění v návrhu zákona, se subsidiárním použitím zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, avšak s výslovným vyloučením kontrolního

řádu. Kontrola zpravodajských služeb ze strany moci zákonodárné je značně specifická, vykazuje mnohé odlišnosti od standardní veřejnoprávní kontroly ze strany správních orgánů a jako taková nemůže podléhat procesním postupům určeným právě pro takovou standardní kontrolu. Proto také zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, i zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, od samého počátku své platnosti upravuje kontrolu zvláštním způsobem. Ostatně takto odůvodnila změnu zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu ke kontrolnímu řádu již důvodová zpráva k zákonu č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu.

K bodu 3

Do zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, se navrhuje vložit nové § 12a až 12i, jejichž smyslem je upravit podrobně jednak zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, jednak i orgán nezávislé kontroly.

Z hlediska systematiky zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je navrhovaná právní úprava zcela záměrně zapracována do té části zákona, která upravuje kontrolu zpravodajských služeb (viz skupinový nadpis „Kontrola zpravodajských služeb“ nad § 12), a to včetně právní úpravy kontroly činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, pro něž neexistuje právní úprava ve „zvláštním“ zákoně a toliko v zákoně č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou pod skupinovým nadpisem „Zvláštní ustanovení o Úřadu pro zahraniční styky a informace“ uvedeny tři paragrafy, v nichž je obsažena ne příliš rozsáhlá právní úprava kompetencí tohoto Úřadu. Pokud by byla navrhovaná právní úprava zařazena pod skupinový nadpis „Zvláštní ustanovení o Úřadu pro zahraniční styky a informace“, byla by jednak podle názoru předkladatele nesprávně zařazena mimo skupinový nadpis „Kontrola zpravodajských služeb“ a jednak by právní úprava orgánu nezávislé kontroly jako kontrolního orgánu tzv. druhé úrovně nesystematicky předcházela právní úpravě zvláštního kontrolního orgánu pro Úřad pro zahraniční styky a informace jako tzv. kontrolního orgánu první úrovně. Pokud by byl zpracován návrh zcela nového zákona o Úřadu pro zahraniční styky a informace, byla by do něj ze zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, přesunuta veškerá

speciální právní úprava vztahující se k tomuto úřadu, a to včetně předloženým návrhem zákona nově navrhovaného zvláštního kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace. Systematika zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, také bohužel neumožňuje ani přehlednější členění právní úpravy, která je předmětem návrhu zákona.

K § 12a

Kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace má podle návrhu zákona vykonávat Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřídí zvláštní kontrolní orgán. Úprava zvláštního kontrolního orgánu pro kontrolu Úřadu pro zahraniční styky a informace odpovídá úpravě zvláštního kontrolního orgánu pro kontrolu Bezpečnostní informační služby, resp. zvláštního kontrolního orgánu pro kontrolu Vojenského zpravodajství, obsažené v zákoně č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, a zákoně č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů, a od těchto úprav se odchyluje toliko tam, kde je to z věcných důvodů nezbytné. Zvláštní kontrolní orgán se má skládat, stejně jako v případě zvláštních kontrolních orgánů, které již jsou na základě zvláštních zákonů zřízeny pro (parlamentní) kontrolu Bezpečnostní informační služby a Vojenského zpravodajství, ze sedmi členů. Členem zvláštního kontrolního orgánu má být pouze poslanec Poslanecké sněmovny. Pokud zákon nestanoví jinak, bude se vztahovat na jednání tohoto zvláštního kontrolního orgánu a na práva a povinnosti jeho členů přiměřeně zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

K § 12b až 12d

Navrhují se oprávnění zvláštního kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace a jeho členů, respektive povinnosti ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace, a to obdobně jako je tomu v případě již existující právní úpravy zvláštních kontrolních orgánů pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby a Vojenského zpravodajství.

Členové zvláštního kontrolního orgánu budou moci vstupovat v doprovodu ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace nebo jím pověřeného příslušníka Úřadu pro zahraniční styky a informace do objektů Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace bude předkládat zvláštnímu kontrolnímu orgánu statut Úřadu pro zahraniční styky a informace, návrh rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace, písemná zadání úkolů uložených vládou nebo prezidentem republiky, podklady potřebné ke kontrole plnění rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace a vnitřní předpisy Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace bude dále zvláštnímu kontrolnímu orgánu předkládat na jeho požádání zprávu o činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, souhrnnou informaci obsahující zaměření a počet případů a věcí, v nichž je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, s výjimkou případů a věcí, u nichž by poskytnutí takové informace mohlo ohrozit důležitý zájem sledovaný Úřadem pro zahraniční styky a informace, počet případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, a zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, a to pouze ve věcech a případech, ve kterých Úřad pro zahraniční styky a informace svou činnost již ukončil.

Zvláštní kontrolní orgán nebude oprávněn zasahovat do personálních pravomocí vedoucích příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a nahrazovat jejich řídicí činnost.

Zvláštní kontrolní orgán bude oprávněn požadovat od ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace potřebná vysvětlení a písemné podklady, bude-li mít za to, že činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace nezákonně omezuje nebo poškozují práva a svobody osob, nebo že došlo k vyzrazení utajovaných informací z činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Každé porušení zákona příslušníky Úřadu pro zahraniční styky a informace, které zvláštní kontrolní orgán zjistí při své činnosti, bude povinen oznámit řediteli Úřadu pro zahraniční styky a informace a nejvyššímu státnímu zástupci.

Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům zvláštního kontrolního orgánu podle zákona se nebude vztahovat na případy, kdy bude zvláštní kontrolní orgán podávat výše

uvedené oznámení. Skutečnosti, o nichž se členové zvláštního kontrolního orgánu dozvědí při výkonu své funkce, budou moci oznamovat jen v míře nezbytné pro dosažení účelu kontroly.

K § 12e

Navrhuje se upravit složení orgánu nezávislé kontroly, stanovit kdo a za jakých podmínek může být členem orgánu nezávislé kontroly a kdo jím naopak být nemůže, a dále upravit neslučitelnost funkcí, kdo má být předsedou orgánu nezávislé kontroly a za jakých podmínek je orgán nezávislé kontroly usnášeníschopný.

Navrhuje se, aby orgán nezávislé kontroly byl pětičlenný. Členové tohoto nově koncipovaného kontrolního orgánu by měli být na návrh vlády voleni Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky na dobu 5 let.

Orgán nezávislé kontroly by sice měl být stálý, s uvedeným funkčním obdobím svých členů, ale k činnosti bude povolávaný pouze ad hoc (tedy toliko v případě kvalifikovaného podnětu podle navrhovaného zákona). Členy orgánu nezávislé kontroly bude volit Poslanecká sněmovna z kandidátů, které jí navrhne vláda. Poslanecká sněmovna jako volitel členů orgánu nezávislé kontroly se upřednostnila před Senátem Parlamentu České republiky z toho důvodu, že na kontrole zpravodajských služeb by se Senát neměl podílet žádným způsobem, a to ani kreačními procedurami kontrolních orgánů. Vláda, která je podle § 7 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, odpovědná za činnost zpravodajských služeb, je sama odpovědná pouze Poslanecké sněmovně. Senátu proto nejsou kontrolní oprávnění vůči těmto složkám moci výkonné svěřena.

Vláda Poslanecké sněmovně navrhne vždy nejméně dvojnásobný počet osob, než je počet obsazovaných míst v orgánu nezávislé kontroly, tak, aby Poslanecká sněmovna z nich mohla vybírat a upřednostnit z jejího pohledu vhodnější kandidáty. Vzhledem k tomu, že Poslanecká sněmovna není návrhy vlády vázána, může je odmítnout a nikoho z kandidátů členem orgánu nezávislé kontroly nezvolit. V takovém případě by vláda měla Poslanecké sněmovně navrhnout další kandidáty, a to bez zbytečného odkladu.

Členem orgánu nezávislé kontroly nebude moci být zvolena tatáž osoba více než dvakrát za sebou. Vychází se z principu omezeného množství funkčních období, který je stanoven i pro jiné vrcholné představitele veřejné moci, například přímo v Ústavě České

republiky pro prezidenta republiky nebo v § 1 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, pro ředitele bezpečnostních sborů.

Navrhuje se stanovit, že členství v orgánu nezávislé kontroly je v souladu s § 201 zákoníku práce výkonem veřejné funkce. Podle tohoto ustanovení se pro účely zákoníku práce výkonem veřejné funkce rozumí plnění povinností vyplývajících z funkce, která je vymezena funkčním nebo časovým obdobím a obsazovaná na základě přímé nebo nepřímé volby nebo jmenováním podle zvláštních právních předpisů, s tím, že je příkladmo uvedeno, že výkonem veřejné funkce je výkon funkce poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu, senátora Senátu Parlamentu, člena zastupitelstva územního samosprávného celku nebo přisedícího.

Návrh zákona upravuje omezený okruh osob, které se budou moci stát členy orgánu nezávislé kontroly. V první řadě je okruh osob omezen toliko na osoby s vysokoškolským vzděláním v oboru právo v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice nebo s takovým rovnocenným vzděláním v zahraničí, které bylo v České republice uznáno. Inspirací byl požadavek stanovený v § 170a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, pro členy Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, která je nadřízeným správním orgánem Ministerstva vnitra ve věcech upravených zákonem č. 326/1999 Sb., v nichž Ministerstvo vnitra rozhoduje v prvním stupni. Tam použitá formulace „vysokoškolské vzdělání právnického směru získané řádným ukončením studia v magisterském studijním programu“ však byla shledána jako nedostatečná a naopak byla použita totožná dikce z § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a z § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, která umožní z okruhu osob, které se mohou stát členy orgánu nezávislé kontroly, vyloučit například absolventy Policejní akademie nebo Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti nebo absolventy oboru Veřejná správa na právnické fakultě. Omezit okruh osob toliko na osoby s vysokoškolským vzděláním v oboru právo v magisterském studijním programu právo a právní věda považuje předkladatel za legitimní, neboť úkolem orgánu nezávislé kontroly má být přezkum zákonnosti činnosti zpravodajských služeb.

Návrh zákona stanoví další předpoklady volitelnosti člena orgánu nezávislé kontroly následovně:

- a) státní občanství České republiky,

b) dovršení věku 40 let, obdobně jako je tomu u prezidenta republiky, senátora nebo soudce Ústavního soudu a

c) platné osvědčení fyzické osoby pro stupně utajení Přísně tajné.

Další předpoklady pro členství v orgánu nezávislé kontroly pak vyplývají z té skutečnosti, že člen orgánu nezávislé kontroly musí být držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupně utajení Přísně tajné. Podmínkou pro vydání osvědčení fyzické osoby pro stupně utajení Přísně tajné je totiž podle § 12 odst. 1 ve spojení s § 6 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, to, že je žadatel plně svéprávný, bezúhonný (nebyl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu nebo trestného činu vztahujícího se k ochraně utajovaných informací, nebo se na něj hledí, jako by odsouzen nebyl), osobnostně způsobilý a bezpečnostně spolehlivý. V navrhovaném zákoně tak je nadbytečné tyto předpoklady členství v orgánu nezávislé kontroly znovu uvádět.

Členem orgánu nezávislé kontroly se naopak nebudou moci stát stávající vojáci z povolání nebo příslušníci bezpečnostních sborů České republiky (tedy vojáci z povolání zařazení zejména v Armádě České republiky, Vojenské policii, Vojenské kanceláři prezidenta republiky nebo v Hradní strážní nebo příslušníci Vojenského zpravodajství, Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby nebo Úřadu pro zahraniční styky a informace) a zaměstnanci bezpečnostního sboru České republiky nebo ozbrojených sil České republiky. U těchto osob se dále stanoví tříletá karenční lhůta tak, aby se členem orgánu nezávislé kontroly nemohl stát ten, kdo byl příslušníkem nebo zaměstnancem bezpečnostního sboru České republiky, vojákem z povolání nebo zaměstnancem ozbrojených sil České republiky v posledních třech letech před zvolením za člena orgánu nezávislé kontroly. Požadavek nestrannosti členů orgánu nezávislé kontroly se promítá do zákonných podmínek kladených na okruh osob, z něhož bude vláda navrhopat kandidáty Poslanecké sněmovně. Kromě pozitivně vymezených kvalifikačních a dalších předpokladů (například požadavek na zaměření a stupeň vzdělání, stanovený minimální věk, získání osvědčení ke styku s utajovanými informacemi) je důležitá – právě pro posílení nestrannosti a vyloučení případné věcné či osobní podjatosti budoucích členů orgánu nezávislé kontroly – i negativně vymezená podmínka neexistence služebního poměru vojáků z povolání nebo příslušníků bezpečnostních sborů nebo postavení zaměstnanců bezpečnostních sborů České republiky nebo ozbrojených sil České

republiky v současnosti a blízké minulosti kandidátů na členství v orgánu nezávislé kontroly. Z okruhu potenciálních kandidátů budou takto stanovenou podmínkou v rámci dané karenční lhůty vyloučení především bývalí příslušníci a zaměstnanci zpravodajských služeb, jejichž dřívější působení ve zpravodajské službě může být s ohledem na specifické zaměření konkrétní zpravodajské služby, zátěž z osobních vztahů nebo okolnosti ukončení jejich působení ve zpravodajské službě způsobilé vyvolat újmu na nestrannosti. Dále budou z okruhu potenciálních kandidátů v rámci dané karenční lhůty vyloučení rovněž bývalí příslušníci a zaměstnanci jiných obranných a bezpečnostních složek státu, protože přístup těchto bývalých příslušníků ke kontrolovaným činnostem zpravodajských služeb může být ovlivněn jednostrannou specializací, ustálenými profesními návyky a služebními stereotypy, získanými během jejich působení v příslušných složkách, a může tak případným použitím nevhodných analogií poznamenat požadovanou neutrálnost a věcný odstup.

Členství v orgánu nezávislé kontroly má být absolutně neslučitelné s funkcí prezidenta republiky, člena vlády, náměstka člena vlády, poslance, senátora, poslance Evropského parlamentu a soudce a s postavením příslušníka a zaměstnance ozbrojených sil nebo bezpečnostních sborů a s členstvím v orgánu územního samosprávného celku. Smyslem takto široce pojaté neslučitelnosti funkcí je oddělit orgán nezávislé kontroly skrze jeho členy co nejvíce zejména od aktivní politiky. Jedná se o další opatření posilující nezávislost orgánu nezávislé kontroly.

Za účelem zajištění nezávislosti orgánu nezávislé kontroly se stanoví, že člen orgánu nezávislé kontroly je při výkonu své funkce nezávislý a při svém rozhodování je vázán pouze právním řádem České republiky. Členové orgánu nezávislé kontroly také nesmí svým chováním vyvolat pochybnosti o své nezaujatosti a nestrannosti, zejména se nesmí nechat ovlivnit zájmy politických stran nebo hnutí, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky. Toto ustanovení je inspirováno zákonem č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, (zákon o soudech a soudcích), zejména pak ustanovením § 80 odst. 2 písm. d).

Relativně přísné nastavení pravidel neslučitelnosti a omezení jakékoliv vedlejší činnosti by mělo vytvořit předpoklady pro minimalizaci střetu zájmů. Současně však vyvolá nutnost toto omezení náležitě finančně kompenzovat.

Členem orgánu nezávislé kontroly se může stát osoba také pouze za předpokladu, že je držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, neboť se dá, s určitostí hraničící takřka s jistotou, z povahy věci, kdy předmětem činnosti je kontrola zpravodajských služeb, předpokládat, že při výkonu kontrolní činnosti bude muset člen orgánu nezávislé kontroly mít k tomuto stupni utajení nezbytně nutný přístup. Kandidát navržený vládou tak bude moci být Poslaneckou sněmovnou zvolen členem orgánu nezávislé kontroly pouze tehdy, když bude v době volby držitelem tohoto osvědčení. Z uvedeného vyplývá, že na funkci člena orgánu nezávislé kontroly by mohla být vládou navržena i taková osoba, která držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné dosud není, avšak do doby jejího zvolení je povinna jeho držitelem být, neboť bez platného osvědčení nemůže být vládou navržena osoba členem orgánu nezávislé kontroly zvolena. Určitým úskalím navrhovaného věcného řešení totiž může být do jisté míry, vzhledem k maximální délce řízení o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, časové hledisko. Lze však považovat bezesporu za vhodnější, aby vláda Poslanecké sněmovně navrhovala pouze takové osoby, které již držiteli platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné jsou, a vyhnula se tak případným komplikacím v Poslanecké sněmovně v případě, že by jí navržený kandidát v mezidobí před volbou osvědčení nezískal. V případě těch osob, které dosud nejsou držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, bude moci být žádost o jeho vydání podána, resp. řízení o vydání osvědčení bude moci být zahájeno ještě před schválením kandidáta vládou již na základě žádosti kandidáta na člena orgánu nezávislé kontroly. Taková žádost by však měla být s ohledem na výše uvedené časové hledisko podána s dostatečným časovým předstihem. Právní úpravu žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby obsahuje ustanovení § 94 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, které mimo jiné stanoví, že tato žádost o vydání osvědčení fyzické osoby musí obsahovat písemné zdůvodnění nutnosti jejího přístupu k utajované informaci s uvedením stupně utajení a označení místa nebo funkce, které potvrdí odpovědná osoba nebo ten, kdo bude utajovanou informaci fyzické osobě poskytovat. Podrobnosti pak stanoví § 4 prováděcí vyhlášky č. 363/2011 Sb., o personální bezpečnosti a o bezpečnostní způsobilosti, podle něhož zdůvodnění žádosti fyzické osoby obsahuje uvedení funkce nebo činnosti v rámci služebního poměru nebo pracovněprávního, členského či obdobného vztahu, na jehož základě má být osvědčení fyzické osoby vydáno, nejvyššího stupně utajení utajované informace, k níž bude mít fyzická osoba přístup, potvrzení zdůvodnění nutnosti přístupu k utajované informaci odpovědnou osobou, bezpečnostním ředitelem nebo tím, kdo bude fyzické osobě utajovanou informaci

poskytovat, včetně označení konkrétního místa nebo funkce stanovené podle § 69 odst. 1 písm. b) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, a zařazení tohoto místa nebo funkce v tomto přehledu a specifikace utajovaných informací, které na daném místě nebo funkci již byly poskytnuty nebo vznikaly, a utajovaných informací, které zde budou poskytnuty nebo zde mohou vznikat.

Funkční období předsedy orgánu nezávislé kontroly má podle návrhu trvat jeden rok s tím, že funkce předsedy bude obsazována na základě principu rotace. Předsedou orgánu nezávislé kontroly tak bude člen orgánu nezávislé kontroly v závislosti na věku, přičemž nejprve bude předsedou nejstarší člen a po něm na každý další následující rok nastoupí v pořadí další nejstarší člen orgánu nezávislé kontroly. Tím by se mělo zajistit vyloučení případného boje o předsednické místo. Zároveň se stanoví pravidlo jednou a dost, podle něhož nebude moci funkci předsedy opakovaně zastávat jedna a tatáž osoba během svého jednoho funkčního období (tedy během 5 let). Nicméně vzhledem k tomu, že tatáž osoba může být při respektování pravidla, že nikdo nemůže být členem orgánu nezávislé kontroly více než dvakrát za sebou, členem orgánu nezávislé kontroly po více funkčních obdobích, může být tatáž osoba i vícekrát předsedou orgánu nezávislé kontroly (nikdy však dříve než za 4 roky od ukončení funkce předsedy).

Dále se navrhuje stanovit, že orgán nezávislé kontroly je usnášeníschopný za přítomnosti alespoň čtyř ze všech pěti jeho členů, nejvýše jeden tedy může absentovat. Zároveň se stanoví, že k „rozhodnutí“ orgánu nezávislé kontroly je třeba většiny hlasů. Není nutné uvádět, zda se má jednat o většinu ze všech členů nebo jen z členů přítomných, neboť v obou případech jsou vyžadovány tři hlasy (nadpoloviční většina jak z pěti, tak i ze čtyř jsou tři). Zároveň není potřebné upravovat postup při rovnosti hlasů, neboť pro „rozhodnutí“ jsou vždy potřebné tři hlasy.

K § 12f

Navrhuje se upravit vznik a zánik funkce člena orgánu nezávislé kontroly.

Zvolení členové orgánu nezávislé kontroly se ujmou výkonu funkce složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny. Návrh zákona obsahuje i přesné znění slibu zvoleného člena orgánu nezávislé kontroly. Stanoví se lhůta pro složení slibu zvoleného člena

orgánu nezávislé kontroly, jejímž uplynutím bez složení slibu nebo složením slibu s výhradou nastoupí fikce nezvolení osoby členem orgánu nezávislé kontroly.

Návrh zákona upravuje též důvody zániku funkce člena orgánu nezávislé kontroly, včetně pozbytí některého z předpokladů jeho volitelnosti a výkonu funkce a dalších důvodů týkajících se trestní zachovalosti člena orgánu nezávislé kontroly. Důvod pozbytí některého z předpokladů potřebných pro výkon funkce bude jako „zbytkové“ ustanovení naplněn v případě pozbytí státního občanství České republiky nebo v případě pozbytí dosaženého vysokoškolského vzdělání v oboru právo. Důvody zániku funkce člena orgánu nezávislé kontroly týkajících se trestní (ne)zachovalosti člena orgánu nezávislé kontroly jsou konstruovány záměrně širěji, než je tomu u požadavku bezúhonnosti pro vydání osvědčení fyzické osoby pro stupně utajení Přísně tajné (nebyl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu nebo trestného činu vztahujícího se k ochraně utajovaných informací, nebo se na něj hledí, jako by odsouzen nebyl).

Člen orgánu nezávislé kontroly by měl o tom, že mu ze zákona zanikla funkce člena orgánu nezávislé kontroly, písemně informovat bez zbytečného odkladu předsedu Poslanecké sněmovny, zejména to platí v případě důvodů týkajících se trestní zachovalosti člena orgánu nezávislé kontroly, o jejichž naplnění by se předseda Poslanecké sněmovny nemohl jinak dozvědět.

Není žádoucí, aby orgán nezávislé kontroly vykonával dlouhodobě svou kontrolní činnost v neúplném personálním obsazení. Proto předseda Poslanecké sněmovny informuje písemně bez zbytečného odkladu předsedu vlády o uvolnění místa člena orgánu nezávislé kontroly. Je nezbytné, aby následně vláda na uvolněné místo člena orgánu nezávislé kontroly bez zbytečného odkladu předložila Poslanecké sněmovně návrh na nového člena orgánu nezávislé kontroly, a to opět standardně nejméně dva kandidáty. Volbu na uvolněné místo člena orgánu nezávislé kontroly by pak měla Poslanecká sněmovna uskutečnit také co nejdříve, navrhuje se do 90 dnů ode dne doručení návrhů vlády. Vzhledem k tomu, že Poslanecká sněmovna není návrhy vlády vázána, může je odmítnout a nikoho z kandidátů členem orgánu nezávislé kontroly nezvolit. V takovém případě by vláda měla Poslanecké sněmovně navrhnout další kandidáty, a to opět bez zbytečného odkladu. Toto ustanovení tak dopadne zejména na případy, kdy členovi orgánu nezávislé kontroly má brzy skončit jeho funkční období, kdy na svou funkci rezignuje, zemře nebo mu jiným způsobem funkce

zanikne. V případě skončení funkčního období člena orgánu nezávislé kontroly nemusí vláda s návrhy kandidátů vyčkávat až na okamžik, kdy funkční období člena orgánu nezávislé kontroly skutečně skončí, ale může tak učinit v předstihu, pokud možno tak, aby Poslanecká sněmovna mohla v rámci stanoveného časového intervalu zvolit nového člena orgánu nezávislé kontroly, který bez zbytečné časové prodlevy nahradí člena orgánu nezávislé kontroly, kterému již funkční období skončilo.

K § 12g

Navrhuje se stanovit oprávnění orgánu nezávislé kontroly.

Orgán nezávislé kontroly bude moci při své kontrolní činnosti požadovat všechny potřebné informace o činnosti zpravodajské služby, které souvisejí s prováděnou kontrolou, s výjimkou těch, které navrhovaný zákon výslovně vyloučí.

Kontrolní činnost prováděná orgánem nezávislé kontroly nemá být omezena toliko na věci a případy, ve kterých zpravodajská služba svou činnost již ukončila, ale orgán nezávislé kontroly bude moci vstupovat za zákonem stanovených podmínek i do takzvaných živých kauz, avšak výstupy budou utajované. Do takzvaných živých kauz bude moci orgán nezávislé kontroly vstoupit také pouze na základě podnětu některého ze zvláštních kontrolních orgánů (parlamentní kontroly). Do takzvaných živých kauz však nebude moci orgán nezávislé kontroly vstupovat neomezeně, neboť zpravodajská služba bude oprávněna vyčlenit informace způsobilé zmařit účel probíhající akce (zde však pouze se souhlasem předsedy vlády), odhalit totožnost příslušníků zpravodajské služby vykonávajících zpravodajskou činnost, odhalit totožnost osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby, ohrozit jiné osoby, jejichž bezpečnost je v důležitém zájmu zpravodajské služby, nebo porušit požadavky zpravodajské služby cizí moci na nepředání utajované informace třetí straně. Vyčleněné informace pak zpravodajská služba orgánu nezávislé kontroly nepředá.

Bude-li mít orgán nezávislé kontroly za to, že je činností zpravodajské služby protiprávně zasahováno do základních práv a svobod nebo porušován zákon, bude oprávněn vyžadovat od ředitele zpravodajské služby potřebná vysvětlení. Ustanovení o vyloučených informacích a o ochraně důležitých zájmů České republiky zůstanou těmito oprávněními nedotčena.

Výsledkem kontrolní činnosti orgánu nezávislé kontroly má být písemná zpráva adresovaná tomu ze zvláštních kontrolních orgánů (parlamentní kontroly), který orgánu nezávislé kontroly podal podnět ke kontrole činnosti zpravodajské služby a dále též řediteli té zpravodajské služby, jejíž činnost byla předmětem kontroly. Z písemné zprávy by mělo být zřejmé, zda v konkrétním kontrolovaném případě bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasazeno do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon, a pokud k porušení došlo, tak jakým způsobem. Pokud bude písemná zpráva jako kontrolní výstup orgánu nezávislé kontroly pro zvláštní kontrolní orgán obsahovat utajované informace, musí s ní být nakládáno v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů. Závěr orgánu nezávislé kontroly o tom, zda bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasazeno do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon, se zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. Orgán nezávislé kontroly tak na svých internetových stránkách uvede, zda v posuzovaném případě došlo činností zpravodajské služby podle jeho závěru k protiprávnímu zásahu do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon či nikoliv.

Jestliže orgán nezávislé kontroly v rámci prováděné kontroly zjistí, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, navrhne příslušnému řediteli zpravodajské služby, předsedovi vlády nebo příslušnému členu vlády, aby přijali opatření nezbytná k jejich odstranění. Příslušným členem vlády se rozumí ten člen vlády, jemuž je ředitel dané zpravodajské služby odpovědný za její činnost nebo z výkonu funkce a který jedná a rozhoduje ve věcech služebního poměru ředitele zpravodajské služby (§ 4 odst. 3 a 4 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, a § 2 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů).

Zjistí-li orgán nezávislé kontroly v souvislosti s výkonem své kontrolní činnosti podezření ze spáchání trestného činu, oznámí to nejvyššímu státnímu zástupci. Ustanovení je obdobou úpravy obsažené v § 20 odst. 2 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a § 23 odst. 2 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, s tím rozdílem, že nejvyššímu státnímu zástupci má orgán nezávislé kontroly oznamovat nikoliv každé porušení zákona, ale toliko jen podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem zpravodajské služby, které při prováděné kontrole zjistí.

Kontrola zpravodajské služby orgánem nezávislé kontroly bude probíhat s vědomím ředitele dotčené zpravodajské služby.

Členové orgánu nezávislé kontroly budou vázáni mlčenlivostí o skutečnostech, s nimiž se při výkonu funkce v orgánu nezávislé kontroly seznámí. Povinnost mlčenlivosti potrvá i po ukončení členství v orgánu nezávislé kontroly. Prolomení povinnosti mlčenlivosti se předpokládá pro účely oznamování podezření ze spáchání trestného činu nejvyššímu státnímu zástupci. Povinností mlčenlivosti nebudou dotčeny právní předpisy o ochraně utajovaných informací. Porušení povinnosti mlčenlivosti bude postihováno využitím sankčních mechanismů platných právních předpisů (například zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů). Navrhovaná úprava odpovídá úpravě obsažené v § 21 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a § 24 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, pro členy zvláštního kontrolního orgánu pro kontrolu Bezpečnostní informační služby, resp. Vojenského zpravodajství.

K § 12h

Navrhuje se upravit finanční ohodnocení členů orgánu nezávislé kontroly. Stanoví se, že členům orgánu nezávislé kontroly bude náležet měsíční paušální částka ve výši 20 000 Kč bez ohledu na to, zda skutečně vykonají nějakou kontrolní činnost, teprve v případě povolání k plnění konkrétního úkolu orgánu nezávislé kontroly jim bude náležet za skutečně vykonanou kontrolní činnost náhrada platu nebo mzdy za výkon veřejné funkce, pokud jiný zákon nestanoví specifickou úpravu. Tato paušální částka bude podléhat dani z příjmů ze závislé činnosti, neboť paušální částka není osvobozena od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Z této paušální částky se bude rovněž odvádět pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na zdravotní pojištění, neboť se nejedná o náhradu výdajů poskytovaných procentem z platové základny představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům, která se nezahrnuje do vyměřovacích základů na zmíněná pojistná (viz § 5 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a § 3 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění).

Zaměstnanci, který vykonává veřejnou funkci vedle plnění povinností vyplývajících z pracovního poměru, může být podle § 201 odst. 3 zákoníku práce z důvodu výkonu veřejné

funkce poskytnuto pracovní volno v rozsahu nejvýše 20 pracovních dnů (směn) v kalendářním roce. Nelze vyloučit, že v případě povolání k plnění konkrétního úkolu orgánu nezávislé kontroly bude člen orgánu nezávislé kontroly svou kontrolní činnost vykonávat po dobu delší, než je zákoníkem práce umožněna. V návaznosti na to se tedy v právní úpravě kontroly zpravodajských služeb navrhuje zakotvit speciální právní úpravu umožňující členu orgánu nezávislé kontroly čerpat delší pracovní volno, než je zákoníkem práce stanovených nejvýše 20 pracovních dnů v kalendářním roce. V případě vykonávání kontrolní činnosti v orgánu nezávislé kontroly, které je výkonem veřejné funkce, státním zaměstnancem je dána překážka ve státní službě na straně státního zaměstnance podle § 104 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve spojení s § 201 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a státnímu zaměstnanci se poskytne služební volno, za které přísluší plat.

K § 12i

Ustanovením se navrhuje upravit materiální a administrativní zabezpečení činnosti orgánu nezávislé kontroly a vydávání výročních zpráv o činnosti orgánu nezávislé kontroly.

Nezávislý kontrolní orgán má být vysoce profesionální a bude přicházet do styku s nejcitlivějšími údaji. K tomu potřebuje odpovídající zabezpečené prostory, techniku, ale také personál. Logistické, odborné a administrativní zázemí činnosti orgánu nezávislé kontroly tak má zajišťovat jeho sekretariát, který bude zařazen v rámci Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Vedoucího sekretariátu má jmenovat vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Z povahy věci a činnosti sekretariátu lze usuzovat, že stejně jako členové orgánu nezávislé kontroly budou i zaměstnanci sekretariátu mít přístup k utajovaným informacím. Z tohoto důvodu budou muset být i zaměstnanci sekretariátu držiteli platného osvědčení fyzické osoby pro přístup k utajovaným informacím; lze očekávat, že konkrétní požadavky v tomto ohledu dohodne předseda orgánu nezávislé kontroly s vedoucím Kanceláře Poslanecké sněmovny a bezpečnostním ředitelem Poslanecké sněmovny. Zároveň se nepovažuje za vhodné, aby byl pro zaměstnance sekretariátu orgánu nezávislé kontroly stanoven přímo zákonem požadavek být držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, jako je tomu v případě členů orgánu nezávislé kontroly. Stanovit takový požadavek přímo zákonem je ve vztahu k zaměstnancům sekretariátu orgánu nezávislé kontroly neopodstatněné, zvláště s přihlédnutím k existenci zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, neboť ten nepřipouští, aby osoba

měla přístup k utajované informaci bez příslušného oprávnění, v případě zaměstnanců sekretariátu orgánu nezávislé kontroly bez osvědčení fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení. Ochrana utajovaných informací je tak zajištěna. Stanovit stejný předpoklad pro zaměstnance sekretariátu orgánu nezávislé kontroly, který má zajišťovat logistické, odborné a administrativní zázemí, jako je stanoven pro samotné členy orgánu nezávislé kontroly, přímo zákonem je neadekvátní.

Ponechává se na statutu orgánu nezávislé kontroly, který vydá vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny, aby upravil postavení zaměstnanců sekretariátu orgánu nezávislé kontroly.

Každoročně bude zpracována výroční zpráva o činnosti orgánu nezávislé kontroly, která bude v úplném rozsahu poskytována zvláštním kontrolním orgánům (parlamentní kontroly) s tím, že lze očekávat, že výroční zpráva bude v určitém stupni utajení. Tímto způsobem by se jednak měla zajistit informovanost příslušných kontrolních orgánů a jednak by se měl zachovat do určité míry důvěrný charakter práce zúčastněných složek. Ty části výroční zprávy o činnosti orgánu nezávislé kontroly, které by nepodléhaly utajení, budou moci být zveřejněny.

Jednací řád, který si přijme orgán nezávislé kontroly, by pak měl stanovit podrobná pravidla jeho jednání a podobu zpráv o jeho činnosti.

K bodu 4

Legislativně-technická reakce na vložení nových § 12a až 12i mezi § 12 a § 13.

K přechodným ustanovením

Přechodná ustanovení by měla zajistit bezproblémový přechod na novou právní úpravu. Stanoví se zejména, že se kontrolní činnost orgánu nezávislé kontroly bude týkat pouze činností probíhajících v době nabytí účinnosti navrhovaného zákona a činností po této době zahájených. Kontrola tohoto kontrolního orgánu tak nebude směřovat do minulosti.

K nominaci a volbě členů orgánu nezávislé kontroly má docházet s přiměřeným předstihem. Vláda Poslanecké sněmovně navrhne nejméně dvojnásobný počet osob, než je počet obsazovaných míst v orgánu nezávislé kontroly (tedy v první volbě celkem minimálně

10 navržených kandidátů). Platí však, že zvolení členové orgánu nezávislé kontroly se ujmou své funkce teprve až po složení slibu všech členů orgánu nezávislé kontroly.

Aby se zajistila postupná obměna členů orgánu nezávislé kontroly je navržen mechanismus známý například z obsazování Senátu Parlamentu České republiky, a to tak, že při ustavení v pořadí prvního orgánu nezávislé kontroly budou 2 kandidáti zvoleni na 3 roky, 2 kandidáti budou zvoleni na 4 roky a pouze 1 kandidát bude zvolen na 5 let, tedy na celou délku funkčního období. Po proběhnutí volby všech pěti členů orgánu nezávislé kontroly určí předseda Poslanecké sněmovny losem délku jejich funkčního období.

K části druhé – Změna zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu

Navrhuje se v zákoně o Nejvyšším kontrolním úřadu upravit právní postavení člena kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu po dobu jeho případného členství v orgánu nezávislé kontroly podle navrhované novely zákona o zpravodajských službách České republiky. Prezidentu a viceprezidentu Nejvyššího kontrolního úřadu, stejně jako i členu Nejvyššího kontrolního úřadu zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu zapovídá zastávat jinou placenou funkci ani vykonávat výdělečnou činnost, s výjimkou činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu. Navrhuje se stanovit další výjimku ze zákazu výkonu jiné činnosti tak, aby uvedené osoby mohly působit v orgánu nezávislé kontroly zřízeném podle návrhu novely zákona o zpravodajských službách České republiky.

K části třetí – Změna zákona o státním zastupitelství

K Variantě I

Navrhuje se v zákoně o státním zastupitelství upravit právní postavení státního zástupce po dobu jeho případného členství v orgánu nezávislé kontroly podle navrhované novely zákona o zpravodajských službách České republiky. Jelikož orgán nezávislé kontroly by měl být stálý, s uvedeným funkčním obdobím svých členů, avšak k činnosti bude povolávaný pouze ad hoc, tj. v případě kvalifikovaného podnětu zvláštního kontrolního orgánu (parlamentní kontroly), nebylo shledáno jako vhodné řešení využít institutu dočasného zproštění výkonu funkce státního zástupce. Podstatou dočasného zproštění totiž je pozastavení možnosti vykonávat funkci na určitou dobu, v níž je buď realizováno dočasné přidělení k orgánu, u kterého státní zástupce plní jiné úkoly než úkoly státního zastupitelství, nebo jsou dány závažné důvody, pro něž nemůže státní zástupce vykonávat svou funkci. Dotyčnou

osobou je vykonávána funkce jiná než funkce státního zástupce, přičemž tak činí po delší a stálou dobu u jiné instituce. Státní zástupce je v pracovním vztahu k příslušné instituci, u níž vykonává jinou než původní funkci státního zástupce. U státního zástupce vykonávajícího funkci člena orgánu nezávislé kontroly, nárazově po dobu skutečné kontrolní činnosti a pro zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny, by tomu tak však nebylo.

Navrhované řešení tak spočívá v tom, že se za výkon funkce státního zástupce má považovat i doba výkonu činnosti státního zástupce v orgánu nezávislé kontroly. Tedy obdobně, jako když je státním zástupcem vykonávána činnost v poradních orgánech vlády, Ministerstva spravedlnosti, jiných ministerstev a ústředních správních úřadů a činnost v poradních a kontrolních orgánech Evropské unie, Rady Evropy, jiných mezinárodních organizací a obdobně jako když vykonává funkci přisedícího kárného soudu (viz § 5 odst. 6 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů). Navrhuje se tedy v § 24 odst. 6 zákona o státním zastupitelství, který připouští důvody účasti státního zástupce na činnosti dalších institucí mimo státní zastupitelství a představuje výjimku ze zastávání jiné placené funkce či vykonávání jiné výdělečné činnosti, zařadit výslovně také účast na činnosti orgánu nezávislé kontroly podle zákona o zpravodajských službách České republiky.

K Variantě II

Navrhuje se v zákoně o státním zastupitelství upravit právní postavení státního zástupce po dobu jeho členství v orgánu nezávislé kontroly podle navrhované novely zákona o zpravodajských službách České republiky. Jelikož orgán nezávislé kontroly by měl být stálý, s uvedeným funkčním obdobím svých členů, avšak k činnosti bude povolávaný pouze ad hoc, tj. v případě kvalifikovaného podnětu zvláštního kontrolního orgánu (parlamentní kontroly), nebylo shledáno jako vhodné řešení využít institutu dočasného zproštění výkonu funkce státního zástupce. Podstatou dočasného zproštění totiž je pozastavení možnosti vykonávat funkci na určitou dobu, v níž je buď realizováno dočasné přidělení k orgánu, u kterého státní zástupce plní jiné úkoly než úkoly státního zastupitelství, nebo jsou dány závažné důvody, pro něž nemůže státní zástupce vykonávat svou funkci. V první skupině důvodů dočasného zproštění (tj. nikoli dočasné zproštění výkonu funkce státního zástupce z důvodu konání kárného nebo trestního řízení) jde o případy, podle nichž funkce státního zástupce vykonávána není a vykonávána být ani nemůže, neboť je dotyčnou osobou vykonávána funkce jiná než funkce státního zástupce, přičemž tak činí po delší, resp.

relativně stálou dobu u jiné (justiční) instituce. Existence institutu dočasného zproštění výkonu funkce je podle návrhu nového zákona o státním zastupitelství předpokládána tehdy, je-li státní zástupce jmenován soudcem Ústavního soudu, veřejným žalobcem, asistentem veřejného žalobce nebo kdy vykonává jinou obdobnou funkci u mezinárodního soudu, a to po dobu výkonu této funkce. Státní zástupce je v pracovním vztahu k příslušnému soudu, resp. orgánu veřejné žaloby, u něhož vykonává jinou než původní funkci státního zástupce. U státního zástupce vykonávajícího funkci člena orgánu nezávislé kontroly, nárazově po dobu skutečné kontrolní činnosti a pro zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny, by tomu tak však nebylo. Pokud jde o dočasné přidělení státního zástupce - podle návrhu nového zákona o státním zastupitelství rovněž jde-li o působení státního zástupce u Ministerstva spravedlnosti nebo Justiční akademie (podle stávající úpravy se v takových případech státní zástupce dočasně zprošťuje výkonu funkce), se funkce státního zástupce zachovává a není na místě uplatnění institutu dočasného zproštění výkonu funkce státního zástupce, neboť státní zástupce při takovém působení využívá svých znalostí a zkušeností státního zástupce a z tohoto titulu zde působí. Vhodným řešením není ani institut dočasného přidělení státního zástupce.

Navrhované řešení tak spočívá v tom, že se za výkon funkce státního zástupce má považovat i doba výkonu činnosti státního zástupce v orgánu nezávislé kontroly. Tedy obdobně, jako když je státním zástupcem vykonávána činnost v poradních orgánech vlády, Ministerstva spravedlnosti, jiných ministerstev a ústředních správních úřadů a činnost v poradních a kontrolních orgánech Evropské unie, Rady Evropy a jiných mezinárodních organizací. Navrhuje se tedy v § 5 odst. 7 návrhu nového zákona o státním zastupitelství, který připouští důvody účasti státního zástupce na činnosti dalších institucí mimo státní zastupitelství, zařadit výslovně také účast na činnosti orgánu nezávislé kontroly podle zákona o zpravodajských službách České republiky. A dále se navrhuje v § 6 odst. 1 písm. c) návrhu nového zákona o státním zastupitelství, v němž jsou stanoveny výjimky ze zastávání jiné placené funkce či vykonávání jiné výdělečné činnosti, zařadit opět výslovně také činnost v orgánu nezávislé kontroly podle zákona o zpravodajských službách České republiky.

K části čtvrté – Účinnost

Účinnost navrhovaného zákona je stanovena ke dni 1. ledna 2018. Tímto dnem se tak začnou realizovat všechny normy v návrhu zákona obsažené. Pokud jde o zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace,

bude moci již tímto dnem Poslanecká sněmovna tento kontrolní orgán zřídit a ze svých řad vybrat sedm poslanců, kteří budou jeho členy, a kontrolní orgán bude moci posléze realizovat svá zákonná oprávnění. Pokud jde o orgán nezávislé kontroly, vláda bude moci tímto dnem vybírat a Poslanecké sněmovně k volbě navrhopvat vhodné kandidáty na členy tohoto orgánu. Lze tak očekávat, že orgán nezávislé kontroly započne svoji činnost s určitou časovou prodlevou nezbytnou pro jeho vytvoření.

V Praze dne 22. června 2016

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka v. r.

**Platné znění zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky,
ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Tento zákon upravuje zejména postavení, působnost, koordinaci, spolupráci a kontrolu zpravodajských služeb České republiky (dále jen „zpravodajské služby“), ukládání úkolů zpravodajským službám, podávání zpráv těmito službami a poskytování informací zpravodajským službám.

(2) Používání specifických prostředků získávání informací a vedení evidencí obsahujících údaje o osobách Bezpečnostní informační službou a Vojenským zpravodajstvím, jakož i postavení příslušníků zpravodajských služeb a jejich služební poměry upravují zvláštní zákony¹⁾

§ 2

Zpravodajské služby jsou státní orgány pro získávání, shromažďování a vyhodnocování informací (dále jen „zabezpečování informací“) důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky.

Zpravodajské služby a jejich postavení

§ 3

V České republice působí tyto zpravodajské služby:

- a) Bezpečnostní informační služba, jejíž příjmy a výdaje tvoří samostatnou kapitolu státního rozpočtu,
- b) Úřad pro zahraniční styky a informace, jehož rozpočet je součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra,

c) Vojenské zpravodajství jako součást Ministerstva obrany²⁾.

§ 4

(1) V čele zpravodajských služeb stojí ředitelé.

(2) Ředitele Bezpečnostní informační služby jmenuje, po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu příslušném ve věcech bezpečnosti, vláda. Z výkonu své funkce je ředitel Bezpečnostní informační služby odpovědný vládě, která ho též odvolává.

(3) Ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace jmenuje a odvolává ministr vnitra se souhlasem vlády. Z výkonu své funkce je ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace odpovědný ministru vnitra.

(4) Ředitele Vojenského zpravodajství jmenuje, po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu příslušném ve věcech bezpečnosti, ministr obrany se souhlasem vlády. Z výkonu své funkce je ředitel Vojenského zpravodajství odpovědný ministru obrany, který ho též se souhlasem vlády odvolává.

§ 5

Působnost zpravodajských služeb

(1) Bezpečnostní informační služba zabezpečuje informace

- a) o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- b) o zpravodajských službách cizí moci,
- c) o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- d) o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- e) týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

(2) Úřad pro zahraniční styky a informace zabezpečuje informace mající původ v zahraničí, důležité pro bezpečnost a ochranu zahraničně politických a ekonomických zájmů

České republiky.

(3) Vojenské zpravodajství zabezpečuje informace

- a) mající původ v zahraničí, důležité pro obranu a bezpečnost České republiky,
- b) o zpravodajských službách cizí moci v oblasti obrany,
- c) o záměrech a činnostech namířených proti zabezpečování obrany České republiky³⁾,
- d) o záměrech a činnostech ohrožujících utajované skutečnosti v oblasti obrany České republiky.

(4) Zpravodajské služby plní další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána.

§ 6

Vnitřní organizace zpravodajských služeb

Vymezení vnitřní organizace zpravodajských služeb a bližší vymezení jejich činnosti upraví statuty. Statuty zpravodajských služeb schvaluje vláda.

§ 7

Odpovědnost za činnost zpravodajských služeb a jejich koordinaci

Za činnost zpravodajských služeb odpovídá a koordinuje ji vláda.

§ 8

Podávání zpráv zpravodajskými službami a ukládání úkolů zpravodajským službám

(1) Zpravodajské služby podávají prezidentu republiky a vládě jednou za rok a kdykoliv o to požádají zprávy o své činnosti.

(2) Zpravodajské služby předávají prezidentu republiky, předsedovi vlády a příslušným členům vlády v případech zjištění, která nesou odkladu, informace bezprostředně.

(3) Zpravodajské služby předávají státním orgánům a policejním orgánům informace o zjištěních, která náleží do oboru jejich působnosti; to neplatí, jestliže by poskytnutí ohrozilo důležitý zájem sledovaný příslušnou zpravodajskou službou.

(4) Vláda a prezident republiky ukládají zpravodajským službám úkoly v mezích působnosti těchto služeb. Prezident republiky ukládá zpravodajským službám úkoly s vědomím vlády.

(5) Podávání zpráv, předávání informací a ukládání úkolů podle odstavců 1 až 4 se u Bezpečnostní informační služby uskutečňuje prostřednictvím ředitele této služby a u Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenského zpravodajství prostřednictvím příslušných ministrů. Při předávání informací podle odstavců 2 a 3 se tak může stát i jen s vědomím ředitele Bezpečnostní informační služby nebo příslušného ministra.

Spolupráce zpravodajských služeb

§ 9

Zpravodajské služby navzájem spolupracují na základě dohod uzavíraných se souhlasem vlády.

§ 10

Spolupráci se zpravodajskými službami cizí moci mohou zpravodajské služby uskutečňovat pouze se souhlasem vlády.

Poskytování informací zpravodajským službám

§ 11

(1) V rámci své působnosti mohou zpravodajské služby žádat od orgánů veřejné správy nezbytnou pomoc a informace uchovávané těmito orgány v souvislosti s plněním úkolů státní správy.

(2) Zpravodajské služby jsou oprávněny od Generálního finančního ředitelství

požadovat poskytnutí informací získaných při správě daní. Generální finanční ředitelství nemusí žádosti vyhovět, pokud by poskytnutím informací mohlo dojít k narušení řádného výkonu správy daní. Poskytnutí informací podle tohoto ustanovení není porušením povinnosti mlčenlivosti podle daňového řádu; porušením této mlčenlivosti není ani použití těchto informací zpravodajskými službami podle tohoto zákona.

(3) Zpravodajské službě poskytuje příslušný správní úřad údaje vedené v základním registru obyvatel^{3a)}, základním registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci^{3a)}, základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí^{3a)}, v základním registru agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností^{3a)}, agendovém informačním systému obyvatel^{3b)}, registru rodných čísel^{3b)}, informačním systému cizinců^{3c)}, agendovém informačním systému evidence občanských průkazů^{3d)}, agendovém informačním systému evidence cestovních dokladů^{3e)}, agendovém informačním systému evidence diplomatických a služebních pasů^{3e)}, evidencích fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky⁸⁾, centrálním registru zbraní⁸⁾, registru silničních vozidel^{3f)}, centrálním registru silničních vozidel^{3f)}, registru historických a sportovních vozidel^{3f)}, evidenci údajů o mýtném^{3g)}, registru řidičů^{3h)} a v centrálním registru řidičů^{3h)}, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý, a je-li to technicky možné, i dálkový přístup.

(4) Rejstřík trestů vydá zpravodajské službě na její žádost opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů a informace o vydání výpisu nebo opisu z evidence Rejstříku trestů nebo opisu z evidence přestupků, včetně informace, na čí žádost se tak stalo. Žádost o vydání opisu nebo výpisu z evidence Rejstříku trestů nebo opisu z evidence přestupků, žádost o informace a opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů nebo opis z evidence přestupků se předávají v listinné podobě nebo v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup; jiné informace, než je opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů nebo opis z evidence přestupků, předá Rejstřík trestů v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Poskytnutí údajů je zpravodajská služba oprávněna požadovat v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu ve své působnosti nebo pro provádění opatření k evidenční ochraně údajů vedených v registrech, informačních systémech a evidencích uvedených v odstavcích 3 a 4.

(6) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7) Evidenční ochranou údajů se rozumí vyhodnocování záznamů o poskytnutí a využití údajů. Evidenčně chráněnými údaji jsou údaje o osobách, které mají vztah k plnění úkolů zpravodajských služeb, zejména o

- a) příslušnících a zaměstnancích zpravodajských služeb,
- b) osobách jednajících ve prospěch zpravodajských služeb,
- c) osobách, které jsou předmětem zájmu zpravodajských služeb,
- d) osobách blízkých osobám uvedeným v písmenech a) až c).

Evidenčně chráněnými údaji jsou dále údaje vztahující se k prostředkům nebo dokladům sloužícím podle tohoto nebo jiného právního předpisu k utajení nebo zastírání skutečné totožnosti osoby, příslušnosti ke zpravodajským službám, činnosti nebo skutečných zájmů zpravodajských služeb a údaje vztahující se ke služebním vozidlům.

§ 11a

(1) Pro plnění konkrétního úkolu ve své působnosti jsou zpravodajské služby oprávněny písemně žádat od bank včetně zahraničních bank a od spořitelních a úvěrních družstev (dále jen „banka“) poskytnutí zprávy o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, nebo poskytování takovýchto zpráv v budoucím období, a to za předpokladu, že by získání požadovaných údajů jiným způsobem bylo neúčinné nebo podstatně ztížené nebo v daném případě nemožné.

(2) Zpravodajské služby jsou oprávněny požadovat poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv podle odstavce 1 pouze po předchozím povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze (dále jen „soudce“).

(3) Soudce rozhodne o poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv bezodkladně na základě písemné žádosti zpravodajské služby, která obsahuje základní identifikační údaje o klientovi banky, důvody pro poskytnutí zprávy a informace o jakékoli předchozí žádosti o poskytnutí zprávy včetně informace, jak bylo o této žádosti rozhodnuto.

(4) Rozhodnutí o poskytnutí zprávy nebo o poskytování zpráv obsahuje základní identifikační údaje o klientovi banky, vymezení období, za které má být zpráva poskytnuta nebo za které mají být zprávy poskytovány, a odůvodnění. Poskytování zpráv v budoucím období může být povoleno jen na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na 3 měsíce. Soudce může toto období na základě nové žádosti prodloužit, a to i opakovaně, vždy však nejvýše o další 3 měsíce.

(5) Jestliže soudce žádosti vyhoví, vydá zpravodajské službě současně výpis z tohoto rozhodnutí, který obsahuje základní identifikační údaje o klientovi banky a vymezení období, za které má být zpráva poskytnuta, nebo za které mají být zprávy poskytovány; výpis neobsahuje odůvodnění. Bance, které je rozhodnutím uložena povinnost zprávu poskytnout nebo zprávy poskytovat, se spolu s písemnou žádostí podle odstavce 1 předkládá pouze tento výpis v listinné podobě, a to buď jako originál nebo ověřená kopie originálu⁷⁾, přičemž banka si pro své vnitřní potřeby ponechá prostou kopii tohoto výpisu.

(6) Vztahuje-li se rozhodnutí na budoucí období, je zpravodajská služba povinna informovat průběžně soudce o tom, zda důvody pro poskytování zpráv trvají. Soudce je oprávněn si tyto podklady vyžádat. Zároveň je oprávněn povolení k poskytování zpráv kdykoli odebrat.

(7) Proti rozhodnutí soudce není přípustný opravný prostředek.

§ 11b

Zpravodajské služby jsou oprávněny v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu ve své působnosti vyžadovat od právnické nebo fyzické osoby poskytující veřejně dostupnou telefonní službu informaci z databáze všech jejích účastníků veřejně dostupné telefonní služby.

Kontrola zpravodajských služeb

§ 12

~~(1) Činnost zpravodajských služeb podléhá kontrole vlády a Parlamentu. Rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb Parlamentem stanoví zvláštní zákon.~~

(1) Činnost zpravodajských služeb podléhá kontrole vlády, Poslanecké sněmovny a Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky (dále jen „orgán nezávislé kontroly“). Rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb stanoví tento nebo zvláštní zákon.

(2) Poslanecká sněmovna vykonává kontrolu činnosti zpravodajských služeb prostřednictvím svých k tomuto účelu zřízených zvláštních kontrolních orgánů.

(3) Orgán nezávislé kontroly vykonává na základě podnětu některého ze zvláštních kontrolních orgánů kontrolu zákonnosti činnosti zpravodajské služby v oboru její působnosti na území České republiky, včetně kontroly dodržování základních práv a svobod.

(4) Kontrolní řád se na kontrolu prováděnou vládou, zvláštními kontrolními orgány nebo orgánem nezávislé kontroly nepoužije.

~~(2)~~ **(5) Zpravodajské služby uvedou v rámci zprávy o své činnosti podle § 8 odst. 1 také údaj o počtu případů poskytnutí informací podle § 11 odst. 2 a § 11a, ve kterých jsou zpravodajské služby činné, s uvedením jednotlivých oblastí působnosti zpravodajských služeb.**

§ 12a

(1) Zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen „zvláštní kontrolní orgán“) se skládá ze 7 členů. Členem zvláštního kontrolního orgánu může být pouze poslanec Poslanecké sněmovny.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahuje se na jednání zvláštního kontrolního orgánu a na práva a povinnosti jeho členů přiměřeně zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

§ 12b

(1) Členové zvláštního kontrolního orgánu mohou vstupovat do objektů Úřadu pro zahraniční styky a informace v doprovodu ředitele tohoto úřadu nebo jím pověřeného příslušníka Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(2) Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace předkládá zvláštnímu kontrolnímu orgánu

- a) statut Úřadu pro zahraniční styky a informace,**
- b) návrh rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace,**
- c) písemná zadání úkolů uložených vládou nebo prezidentem republiky,**
- d) podklady potřebné ke kontrole plnění rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace a**
- e) vnitřní předpisy Úřadu pro zahraniční styky a informace.**

(3) Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace předkládá zvláštnímu kontrolnímu orgánu na jeho požádání

- a) zprávu o činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace,**
- b) souhrnnou informaci obsahující zaměření a počet případů a věcí, v nichž je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, s výjimkou případů a věcí, u nichž by poskytnutí takové informace mohlo ohrozit důležitý zájem sledovaný Úřadem pro zahraniční styky a informace,**
- c) počet případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, ve kterých je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, a**
- d) zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, a to pouze ve věcech a případech, ve kterých Úřad pro zahraniční styky**

a informace svou činnost již ukončil.

(4) Zvláštní kontrolní orgán není oprávněn zasahovat do personálních pravomocí vedoucích příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a nahrazovat jejich řídicí činnost.

§ 12c

(1) Má-li zvláštní kontrolní orgán za to, že činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace nezákonně omezuje nebo poškozuje práva a svobody osob nebo že došlo k vyrazení utajovaných informací z činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, je oprávněn požadovat od ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace potřebné vysvětlení.

(2) Každé porušení zákona příslušníky Úřadu pro zahraniční styky a informace, které zvláštní kontrolní orgán zjistí při své činnosti, je povinen oznámit řediteli Úřadu pro zahraniční styky a informace a nejvyššímu státnímu zástupci.

§ 12d

Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům zvláštního kontrolního orgánu podle zákona se nevztahuje na případy, kdy zvláštní kontrolní orgán podává oznámení podle § 12c odst. 2. Skutečnosti, o nichž se členové zvláštního kontrolního orgánu dozvědí při výkonu své funkce, oznamují v míře nezbytné pro dosažení účelu kontroly podle tohoto zákona.

§ 12e

(1) Orgán nezávislé kontroly se skládá z 5 členů, kteří jsou na návrh vlády voleni Poslaneckou sněmovnou na dobu 5 let. Vláda Poslanecké sněmovně navrhne vždy nejméně dvojnásobný počet osob, než je počet obsazovaných míst v orgánu nezávislé kontroly. Nikdo nemůže být členem orgánu nezávislé kontroly více než dvakrát za sebou. Funkce člena orgánu nezávislé kontroly je veřejnou funkcí.

(2) Členem orgánu nezávislé kontroly může být pouze ten, kdo

- a) je státním občanem České republiky,**
- b) dosáhl věku 40 let,**
- c) získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo**
  - 1. v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo**
  - 2. studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě 1 na základě mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, nebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice, a**
- d) je držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné.**

(3) Členem orgánu nezávislé kontroly nemůže být ten, kdo byl v posledních 3 letech příslušníkem nebo zaměstnancem bezpečnostního sboru České republiky, vojákem z povolání nebo zaměstnancem ozbrojených sil České republiky.

(4) Funkce člena orgánu nezávislé kontroly je neslučitelná s výkonem úřadu prezidenta republiky a s funkcí člena vlády, náměstka člena vlády, poslance, senátora, poslance Evropského parlamentu, soudce nebo člena orgánu územního samosprávného celku nebo s postavením příslušníka nebo zaměstnance bezpečnostního sboru České republiky, vojáka z povolání nebo zaměstnance ozbrojených sil České republiky.

(5) Člen orgánu nezávislé kontroly je při výkonu své funkce nezávislý a při svém rozhodování je vázán pouze právním řádem České republiky; je povinen svou funkci vykonávat nestranně, v mezích svého oprávnění a zdržet se při jejím výkonu všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v jeho nestrannost, zejména se nesmí nechat ovlivnit zájmy politických stran nebo hnutí, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky.

(6) V čele orgánu nezávislé kontroly stojí jeho předseda, jehož funkční období trvá 1 rok. Předsedou orgánu nezávislé kontroly je postupně člen orgánu nezávislé

kontroly v pořadí podle věku počínaje nejstarším členem; předsedou orgánu nezávislé kontroly nemůže být ten, kdo jím byl v posledních 4 letech.

(7) Orgán nezávislé kontroly je usnášeníschopný, jsou-li jednání přítomni alespoň 4 jeho členové. K rozhodnutí orgánu nezávislé kontroly je třeba většiny hlasů.

§ 12f

(1) Člen orgánu nezávislé kontroly se ujímá své funkce složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny. Člen orgánu nezávislé kontroly složí slib do 30 dnů ode dne svého zvolení.

(2) Slib člena orgánu nezávislé kontroly zní: „Slibuji na svou čest a svědomí, že svou funkci budu vykonávat nezávisle a nestranně, v souladu s ústavním pořádkem a s ostatními zákony a že budu chránit zákonnost a neporušitelnost práv osob.“.

(3) Slib člena orgánu nezávislé kontroly je složen, jestliže po přečtení slibu prohlásí člen orgánu nezávislé kontroly „Slibuji!“ a podepíše se na úředním záznamu o složení slibu. V úředním záznamu o složení slibu musí být uvedeno datum a místo složení slibu.

(4) Nesloží-li člen orgánu nezávislé kontroly slib ve lhůtě stanovené v odstavci 1, odmítne-li jej složit nebo složí-li slib s výhradou, hledí se na něho, jako by nebyl zvolen.

(5) Funkce člena orgánu nezávislé kontroly zaniká dnem

- a) následujícím po dni, kdy uplyne jeho funkční období,
- b) pozbytí některého z předpokladů potřebných pro výkon funkce,
- c) zahájení výkonu funkce neslučitelné s funkcí člena orgánu nezávislé kontroly podle § 12e odst. 4,
- d) nabytí právní moci rozsudku, kterým byl odsouzen za úmyslný trestný čin nebo kterým byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- e) nabytí právní moci rozhodnutí o schválení narovnání, kterým bylo zastaveno jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin,

- f) nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo podmíněně zastaveno jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin,
- g) nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pro úmyslný trestný čin,
- h) zániku platnosti osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, pokud zánik jeho platnosti nenastal doručením nového osvědčení fyzické osoby pro stejný stupeň utajení nebo pokud nebyl uplatněn postup pro vydání nového osvědčení fyzické osoby, které nahrazuje původní v případě jeho odcizení nebo ztráty, poškození nebo změny některého z údajů v něm obsažených podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací, nebo
- i) následujícím po dni, kdy bylo předsedovi Poslanecké sněmovny doručeno písemné prohlášení člena orgánu nezávislé kontroly, že se funkce vzdává.

(6) Nastane-li některý z důvodů zániku funkce člena orgánu nezávislé kontroly uvedených v odstavci 5 písm. b) až h), informuje o tom člen orgánu nezávislé kontroly písemně bez zbytečného odkladu předsedu Poslanecké sněmovny.

(7) Předseda Poslanecké sněmovny informuje o uvolnění místa člena orgánu nezávislé kontroly písemně bez zbytečného odkladu předsedu vlády. Vláda předloží Poslanecké sněmovně návrhy na obsazení uvolněného místa člena orgánu nezávislé kontroly bez zbytečného odkladu. Volbu na uvolněné místo člena orgánu nezávislé kontroly uskuteční Poslanecká sněmovna do 90 dnů ode dne doručení návrhů vlády.

§ 12g

(1) Orgán nezávislé kontroly je při výkonu své kontrolní činnosti oprávněn požadovat od zpravodajské služby všechny potřebné informace o její činnosti, které souvisejí s prováděnou kontrolou.

(2) Zpravodajská služba není povinna orgánu nezávislé kontroly předat informaci, která by mohla

- a) zmařit účel probíhající akce; zpravodajská služba takovou informaci nepředá pouze s předchozím souhlasem předsedy vlády,

- b) odhalit totožnost příslušníků zpravodajské služby vykonávajících zpravodajskou činnost,
- c) odhalit totožnost osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby,
- d) ohrozit jiné osoby, jejichž bezpečnost je v důležitém zájmu zpravodajské služby, nebo
- e) porušit požadavky zpravodajské služby cizí moci na nepředání utajované informace třetí straně.

(3) Má-li orgán nezávislé kontroly za to, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, je oprávněn vyžadovat od ředitele příslušné zpravodajské služby potřebná vysvětlení.

(4) Orgán nezávislé kontroly vypracuje na základě provedené kontroly činnosti zpravodajské služby písemnou zprávu, z níž bude zřejmé, zda v konkrétním případě bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasazeno do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon a jakým způsobem. Písemnou zprávu zašle orgán nezávislé kontroly tomu ze zvláštních kontrolních orgánů, který dal orgánu nezávislé kontroly podnět ke kontrole zpravodajské služby, a dále též řediteli zpravodajské služby, jejíž činnost byla předmětem kontroly. Závěr orgánu nezávislé kontroly o tom, zda bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasazeno do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon, se zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Zjistí-li orgán nezávislé kontroly při provádění kontrole, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, navrhne příslušnému řediteli zpravodajské služby, předsedovi vlády nebo příslušnému členu vlády, aby přijali opatření nezbytná k odstranění nedostatků. Každé podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem zpravodajské služby, které orgán nezávislé kontroly zjistí při provádění kontrole, je povinen oznámit nejvyššímu státnímu zástupci.

(6) Orgán nezávislé kontroly provádí kontrolu činnosti zpravodajské služby vždy s vědomím ředitele příslušné zpravodajské služby.

(7) Členové orgánu nezávislé kontroly jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvědí při výkonu své funkce. Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po ukončení členství v orgánu nezávislé kontroly. Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům orgánu nezávislé kontroly se nevztahuje na případy, kdy orgán nezávislé kontroly podává oznámení podle odstavce 5. Členové orgánu nezávislé kontroly mohou být zbaveni povinnosti zachovávat mlčenlivost pouze usnesením Poslanecké sněmovny.

§ 12h

(1) Členovi orgánu nezávislé kontroly náleží paušální částka ve výši 20 000 Kč měsíčně.

(2) Zaměstnavatel poskytne členovi orgánu nezávislé kontroly po dobu výkonu činnosti v orgánu nezávislé kontroly pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu. Státnímu zaměstnanci se poskytne po dobu výkonu činnosti v orgánu nezávislé kontroly služební volno, za které přísluší plat. Omezení rozsahu poskytování pracovního volna uvedené v § 201 odst. 3 zákoníku práce nebo služebního volna podle § 104 odst. 1 zákona o státní službě se pro tento případ nepoužije.

§ 12i

(1) Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti orgánu nezávislé kontroly plní jeho sekretariát zařazený v Kanceláři Poslanecké sněmovny.

(2) Vedoucího sekretariátu orgánu nezávislé kontroly jmenuje a odvolává vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny.

(3) Podrobnosti o postavení zaměstnanců sekretariátu orgánu nezávislé kontroly stanoví statut, který vydává vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny.

(4) Orgán nezávislé kontroly podává zvláštním kontrolním orgánům jednou

ročně zprávu o své činnosti.

(5) Podrobná pravidla jednání orgánu nezávislé kontroly a podobu zpráv o jeho činnosti stanoví jednací řád.

§ 13

Působnost státních orgánů ke kontrole plnění úkolů hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu podle zvláštních právních předpisů není ustanoveními tohoto zákona dotčena⁴⁾.

§ 13a

(1) Jiná zvláštním zákonem stanovená kontrola než podle § 12 ~~a-13~~ **až 13** může být v zařízeních zpravodajské služby vykonána jen se souhlasem jejího ředitele.

(2) Nebude-li souhlas podle odstavce 1 udělen, zajistí zpravodajská služba výkon kontroly ve své působnosti a podá do 60 dnů ode dne odmítnutí udělení souhlasu zprávu o výsledku vykonané kontroly kontrolnímu orgánu, který o souhlas požádal, nestanoví-li tento kontrolní orgán lhůtu delší.

(3) Není-li zpravodajská služba schopna zajistit výkon kontroly ve své působnosti, je povinna umožnit výkon kontroly kontrolnímu orgánu. Může si však vyhradit zvláštní podmínky způsobu výkonu takové kontroly.

Informace Poslanecké sněmovně Parlamentu o činnosti zpravodajských služeb

§ 14

Poslanecká sněmovna je o činnosti zpravodajských služeb informována vládou prostřednictvím svého příslušného orgánu pro zpravodajské služby (dále jen „příslušný orgán“).

§ 15

(1) Vláda informuje příslušný orgán jednou ročně a kdykoliv o to požádá o činnosti zpravodajských služeb a dále vždy při získání informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky.

(2) Vláda jednou ročně poskytne příslušnému orgánu údaje o počtu případů poskytnutí informací podle § 11 odst. 2 a § 11a, ve kterých jsou zpravodajské služby činné, s uvedením jednotlivých oblastí působnosti zpravodajských služeb.

§ 16

(1) Jednání příslušného orgánu o činnosti zpravodajských služeb mohou být přítomni pouze jeho členové, pokud tento orgán nerozhodne jinak.

(2) Členové příslušného orgánu a další osoby, které se zúčastní jednání tohoto orgánu o činnosti zpravodajských služeb, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvědí při výkonu své funkce nebo při účasti na jednání tohoto orgánu o činnosti zpravodajských služeb.

(3) Členové příslušného orgánu a další osoby, které se zúčastní jednání tohoto orgánu, mohou být zbaveni povinnosti zachovávat mlčenlivost pouze usnesením Poslanecké sněmovny.

(4) Ustanovením odstavců 2 a 3 nejsou dotčeny předpisy o ochraně státního tajemství⁵⁾.

Zvláštní ustanovení o Úřadu pro zahraniční styky a informace

§ 17

(1) Příslušník Úřadu pro zahraniční styky a informace prokazuje svoji příslušnost k Úřadu pro zahraniční styky a informace služebním průkazem s evidenčním číslem a ústním prohlášením „Úřad pro zahraniční styky a informace“.

(2) Příslušník Úřadu pro zahraniční styky a informace je oprávněn při ochraně činností, které zpravodajská služba koná na území České republiky, držet a nosit služební střelnou zbraň a použít ji v případech nutné obrany nebo krajní nouze.

§ 18

(1) Úřad pro zahraniční styky a informace může pro ochranu činností, které koná na území České republiky, a jestliže je to nezbytné pro plnění úkolů v jeho působnosti, používat sledování osob a věcí, krycí doklady, nástrahovou a zabezpečovací techniku a využívat osob jednajících v jeho prospěch, které musí být starší 18 let.

(2) Krycími doklady se pro účely tohoto zákona rozumějí listiny a předměty sloužící k utajení skutečné totožnosti osoby. Krycím dokladem nesmí být průkaz prezidenta republiky, poslance nebo senátora Parlamentu, člena vlády, člena Nejvyššího kontrolního úřadu anebo guvernéra České národní banky a služební průkaz státního zástupce nebo soudce, diplomatický pas nebo doklad dosud žijící osoby.

(3) Úřadu pro zahraniční styky a informace vydává krycí doklady Ministerstvo vnitra.

(4) Úřad pro zahraniční styky a informace je oprávněn žádat technické zabezpečení použití sledování osob a věcí a nástrahové a zabezpečovací techniky pro vlastní potřebu i od jiných, k této činnosti oprávněných orgánů. V tomto případě je povinen doložit, že použití sledování osob a věcí a nástrahové a zabezpečovací techniky bylo podle tohoto zákona povoleno.

§ 19

(1) Úřad pro zahraniční styky a informace je oprávněn ukládat, uchovávat a využívat údaje o fyzických a právnických osobách, jestliže je to nutné k plnění úkolů v jeho působnosti.

(2) Úřad pro zahraniční styky a informace je povinen zabezpečit ochranu údajů obsažených v evidencích před vyzrazením, zneužitím, poškozením, ztrátou a odcizením.

(3) Úřad pro zahraniční styky a informace skutečnost o vedení evidence o fyzických a právnických osobách ani její obsah těmto osobám nesděluje.

§ 20

Opatření k utajení činnosti

Jestliže je to nutné k utajení jejich činnosti, mohou zpravodajské služby a jejich příslušníci používat zvláštní způsoby vykazování údajů při hospodaření s prostředky státního rozpočtu včetně devizového hospodaření, přiznávání daně z příjmů, vykazování údajů pro účely státní sociální podpory, vykazování pojistného všeobecného zdravotního pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a používat zvláštní postupy při hospodaření s majetkem České republiky. Tento zvláštní způsob vykazování údajů a zvláštní postupy při hospodaření s majetkem stanoví vláda.

§ 21

zrušen

§ 22

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 30. července 1994.

Uhde v. r.

Havel v. r.

v z. Lux v. r.

-
- ¹⁾ Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství.
Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
- ²⁾ § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních

- orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 290/2005 Sb.
- 3) § 16 odst. 2 zákona ČNR č. 2/1969 Sb.
  - 3a) Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.
  - 3b) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.
  - 3c) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
  - 3d) Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů.
  - 3e) Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů.
  - 3f) Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
  - 3g) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
  - 3h) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.
  - 4) Např. zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., zákon ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů.
  - 5) Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.
  - 7) § 72 odst. 1 písm. a) a § 72 odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.
  - 8) Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.
  - 8) § 50 a násl. zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky.

Platné znění ustanovení § 10 a 12 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

§ 10

(1) Prezidentem Úřadu nebo viceprezidentem Úřadu může být jmenován občan České republiky, který

- a) je plně svéprávný,
- b) je bezúhonný, splňuje podmínky stanovené zvláštním zákonem,²⁾ a jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svoji funkci řádně zastávat,
- c) má ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,
- d) dosáhl věku 35 let.

(2) Funkční období prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu je devět let.

(3) Prezident Úřadu a viceprezident Úřadu skládají slib do rukou prezidenta republiky.

(4) Slib prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu zní: „Slibuji věnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že budu svoji funkci vykonávat nezávisle a nestranně a nezneužiji svého postavení.“

(5) Složením slibu se prezident Úřadu a viceprezident Úřadu ujímají funkce.

(6) S funkcí prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu je neslučitelná funkce poslance nebo senátora, soudce, státního zástupce, jakákoliv funkce ve veřejné správě, funkce člena orgánů územní samosprávy a funkce v politických stranách a hnutích.

(7) Prezident Úřadu a viceprezident Úřadu nesmí zastávat jinou placenou funkci ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu, **a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České**

republiky.

(8) Výkon funkce prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu končí

- a) uplynutím funkčního období,
- b) odvoláním prezidentem republiky na návrh Poslanecké sněmovny,
- c) doručením rezignace prezidentu republiky,
- d) právní mocí rozsudku, jímž je omezena jeho svéprávnost,
- e) právní mocí rozsudku, jímž byl odsouzen pro trestný čin.

(9) Poslanecká sněmovna může navrhnout prezidentu republiky odvolání prezidenta Úřadu nebo viceprezidenta Úřadu jen

- a) nevykonává-li funkci po dobu delší než šest měsíců,
- b) na základě pravomocného rozhodnutí Kárné komory Úřadu, ve kterém byl vysloven návrh na odvolání z funkce.

§ 12

(1) Poslanecká sněmovna volí 15 členů Úřadu na návrh prezidenta Úřadu.

(2) Uvolní-li se místo člena Úřadu, předloží prezident Úřadu návrh na nového člena Úřadu Poslanecké sněmovně do 40 dnů ode dne uvolnění místa. Ne zvolí-li Poslanecká sněmovna nového člena úřadu, předloží prezident úřadu Poslanecké sněmovně nový návrh do 40 dnů ode dne, kdy nový člen úřadu nebyl zvolen.

(3) Členem Úřadu může být zvolen občan České republiky, který

- a) je plně svéprávný,
- b) je bezúhonný, splňuje podmínky stanovené zvláštním zákonem,²⁾ a jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svoji funkci řádně zastávat,
- c) má ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,
- d) dosáhl věku 30 let.

(4) Člen Úřadu skládá slib do rukou předsedy Poslanecké sněmovny.

(5) Slib člena Úřadu zní: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat

její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že budu svoji funkci vykonávat nezávisle a nestranně a nezneužiji svého postavení.“.

(6) Složením slibu se člen Úřadu ujímá funkce.

(7) S funkcí člena Úřadu je neslučitelná funkce poslance nebo senátora, soudce, státního zástupce, jakákoliv funkce ve veřejné správě, funkce člena orgánů územní samosprávy a funkce v politických stranách a hnutích.

(8) Člen Úřadu nesmí zastávat jinou placenou funkci ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu, **a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky.**

(9) Výkon funkce člena Úřadu končí

- a) doručením rezignace Poslanecké sněmovně,
- b) dosažením věku 65 let,
- c) odvoláním Poslaneckou sněmovnou na základě pravomocného rozhodnutí Kárné komory Úřadu, ve kterém bylo navrženo odvolání z funkce,
- d) právní mocí rozsudku, jímž je omezena jeho svéprávnost,
- e) právní mocí rozsudku, jímž byl odsouzen pro úmyslný trestný čin.

K Variantě I

Platné znění ustanovení § 24 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

§ 24

(1) Státní zástupce je při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez

zbytečných průtahů. Jakýkoli vnější zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, musí odmítnout.

(2) Státní zástupce je při výkonu své funkce, ve svém osobním životě i při výkonu svých politických práv povinen vystříhat se všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o dodržování povinností uvedených v odstavci 1, ohrozit vážnost funkce státního zástupce nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Státní zástupce zejména

- a) ve výkonu své funkce se nesmí nechat ovlivnit zájmy politických stran, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky,
- b) svoji funkci musí vykonávat nezájatě a bez ekonomických, sociálních, rasových, etnických, sexuálních, náboženských nebo jiných předsudků a ve vztahu k osobám, s nimiž při výkonu své funkce jedná, se musí zdržet projevů osobních sympatií, náklonnosti nebo negativních postojů,
- c) nesmí umožnit, aby funkce státního zástupce byla zneužita k prosazování soukromých zájmů,
- d) musí odpovědně přistupovat ke správě vlastního majetku i majetku, jehož správa mu byla svěřena, uzavírat jen takové závazky, jejichž plnění není na újmu řádného výkonu funkce státního zástupce, a svoje finanční záležitosti uspořádat tak, aby jich nemohlo být využíváno k nepřípustnému ovlivňování jeho osoby v souvislosti s výkonem funkce státního zástupce,
- e) nesmí působit jako rozhodce nebo zprostředkovatel řešení právního sporu, zastupovat účastníky soudního řízení nebo působit jako zmocněnec poškozeného nebo zúčastněné osoby v soudním nebo správním řízení, s výjimkou zákonného zastoupení nebo případů, ve kterých takový postup umožňuje zvláštní právní předpis, anebo případů, v nichž půjde o zastupování dalšího účastníka řízení, v němž je účastníkem i sám státní zástupce.

(3) Státní zástupce je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce. K tomu vedle samostatného studia využívá zejména vzdělávací akce, organizované Justiční akademií, případně státním zastupitelstvím a vysokými školami.

(4) Státní zástupce je povinen zachovávat náležitou úctu k ostatním státním zástupcům, jiným osobám vykonávajícím právnické povolání, k ostatním zaměstnancům státního zastupitelství a dalším osobám, s nimiž při výkonu své funkce jedná; je povinen zejména zdržet se nepřiměřené veřejné kritiky státního zastupitelství a výkonu jeho působnosti, jiných státních zástupců, soudců, advokátů a notářů.

(5) Státní zástupce přispívá svými znalostmi a schopnostmi při odborné přípravě a při odborném vzdělávání státních zástupců, soudců, právních a justičních čekatelů a dalších zaměstnanců státního zastupitelství a soudů organizovaném Justiční akademií, ministerstvem, státním zastupitelstvím nebo soudy. Nebrání-li tomu jeho povinnosti při výkonu funkce, může státní zástupce přispívat svými znalostmi též při odborné přípravě zejména advokátů a advokátních koncipientů.

(6) Státní zástupce nesmí ode dne, který je stanoven jako den nástupu do funkce, až do zániku funkce státního zástupce, kromě výkonu funkce státního zástupce a funkce vedoucího státního zástupce nebo jeho náměstka, anebo činností spojených s dočasným přidělením k ministerstvu nebo Justiční akademii, zastávat žádnou jinou placenou funkci ani vykonávat jinou výdělečnou činnost, s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké ~~a činnosti v~~, **a činnosti v poradních orgánech ministerstva, vlády a v orgánech komor Parlamentu a činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky**, za předpokladu, že tyto činnosti jsou slučitelné s požadavky na řádný výkon funkce státního zástupce.

(7) Pokud byl státní zástupce pověřen jednotlivým úkonem správy státního zastupitelství, je povinen svěřený úkon odpovědně vykonat.

K Variantě II

**Platné znění ustanovení § 5 a 6 zákona č. ... /2016 Sb., o státním zastupitelství,
s vyznačením navrhovaných změn a doplnění**

Povinnosti státních zástupců

§ 5

(1) Státní zástupce je při výkonu funkce povinen řádně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat v souladu se zákonem, nezávisle na vnějších vlivech, nestranně, odborně, samostatně, odpovědně a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, je státní zástupce povinen odmítnout.

(2) Státní zástupce je povinen zdržet se při výkonu své funkce, ve svém osobním životě i při výkonu svých politických práv všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o řádném výkonu jeho funkce, ohrozit její vážnost nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrozit důvěru v nezávislý, nestranný, zákonný, rychlý, odborný a účinný výkon působnosti státního zastupitelství.

(3) Státní zástupce zejména

- a) je povinen svoji funkci vykonávat bez předpojatosti,
- b) se nesmí při výkonu své funkce nechat ovlivnit zájmy politických stran nebo politických hnutí, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky,
- c) nesmí umožnit, aby funkce státního zástupce byla zneužita k prosazování soukromých zájmů, zejména aby informace nabyté v souvislosti s výkonem této funkce byly zneužity v jeho prospěch nebo prospěch či neprospěch kohokoli jiného,
- d) v souvislosti s výkonem funkce nesmí přijímat dary nebo jiné výhody, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných státním zastupitelstvím nebo jiným orgánem veřejné moci na základě právních předpisů a protokolárních darů,
- e) nesmí působit jako rozhodce nebo zprostředkovatel řešení právního sporu, zastupovat účastníky soudního nebo správního řízení nebo působit jako zmocněnec poškozeného nebo zúčastněné osoby, s výjimkou zákonného zastoupení, případů, ve kterých takový postup umožňuje jiný právní předpis, nebo případů, v nichž půjde o zastupování dalšího účastníka řízení, v němž je účastníkem i sám státní zástupce,
- f) je povinen zachovávat náležitou úctu k osobám, s nimiž při výkonu své funkce jedná,

g) je povinen odpovědně vykonávat jednotlivé úkony státní správy státního zastupitelství (dále jen „správa státního zastupitelství“), pokud jimi byl pověřen.

(4) Státní zástupce je povinen být činný ve výběrové komisi, zkušební komisi pro odborné závěrečné zkoušky státních zástupců (dále jen „závěrečná zkouška“) a v kárném senátu kárného soudu, do nichž byl se svým souhlasem jmenován.

(5) Státní zástupce je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce.

(6) Státní zástupce přispívá svými znalostmi a schopnostmi k odborné přípravě a odbornému vzdělávání státních zástupců, soudců, jakož i právních a justičních čekatelů a ostatních zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství a soudech, které je organizováno Justiční akademií, Ministerstvem spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“), státním zastupitelstvím nebo soudy.

(7) Nebrání-li tomu jeho povinnosti při výkonu funkce, může státní zástupce přispívat svými znalostmi též k odborné přípravě advokátů, advokátních koncipientů, příslušníků Policie České republiky a jiných policejních orgánů nebo k výuce na vysoké škole; se souhlasem vedoucího státního zástupce může přispívat též k odborné přípravě jiných osob a účastnit se činnosti poradních orgánů vlády, ministerstva, jiných ministerstev a ústředních správních úřadů, **činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky** a činnosti v poradních a kontrolních orgánech Evropské unie, Rady Evropy a jiných mezinárodních organizací.

(8) Výkon činností podle odstavců 4, 6 a 7 se považuje za výkon funkce státního zástupce.

§ 6

(1) Státní zástupce nesmí ode dne stanoveného jako den nástupu do funkce až do zániku funkce státního zástupce zastávat žádnou jinou placenou funkci ani vykonávat jinou výdělečnou činnost, s výjimkou

- a) správy vlastního majetku, včetně členství v orgánech bytových družstev, společenství vlastníků jednotek a jiných právnických osob, jejichž hlavní předmět činnosti je zaměřen na uspokojování bytových potřeb svých členů,
- b) činnosti vědecké, včetně členství ve vědeckých radách vysokých škol, činnosti pedagogické, literární, publicistické a umělecké, za předpokladu, že tyto činnosti jsou slučitelné s požadavky na řádný výkon funkce státního zástupce, a
- c) činnosti v poradních orgánech vlády, ministerstev a jiných ústředních správních úřadů, činnosti v poradních orgánech územních samosprávných celků, **činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky** a činnosti v poradních a kontrolních orgánech Evropské unie, Rady Evropy a jiných mezinárodních organizací za předpokladu, že tyto činnosti jsou slučitelné s požadavky na řádný výkon funkce státního zástupce.

(2) Státní zástupce nesmí ode dne stanoveného jako den nástupu do funkce až do zániku funkce státního zástupce zastávat funkci ve statutárních, řídicích a kontrolních orgánech podnikajících právnických osob; funkci ve statutárních, řídicích a kontrolních orgánech jiných právnických osob nesmí zastávat, pokud by výkon činností s tím spojených snižoval důvěryhodnost státního zastupitelství, ohrožoval důvěru v odborný a nestranný výkon funkce státního zástupce nebo by mohl vést k průtahům při vyřizování jemu svěřených věcí. Zjistí-li státní zástupce, že zastává funkci ve statutárních, řídicích a kontrolních orgánech právnických osob v rozporu s větou první, je povinen z této funkce bez zbytečného odkladu odstoupit.